

Takhasos

Monthly 192-193

تخصص

ماهنامه تخصص

شماره ۱۹۲/۱۹۳ دور سوم اسد / سنبله ۱۴۰۳ خورشیدی
مطابق با آگست / سپتامبر / ۲۰۲۴ - میلادی

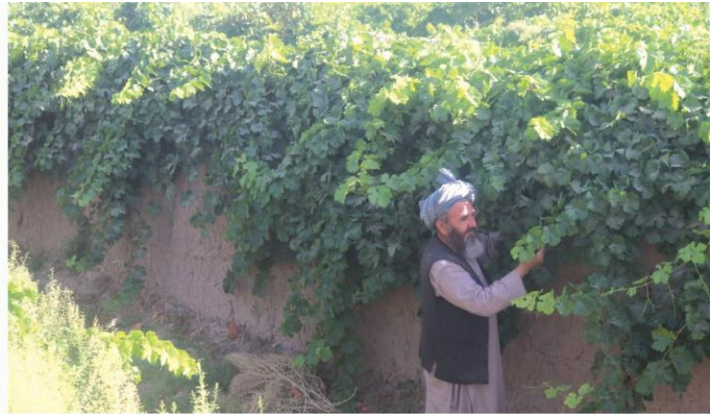
ماہنامہ تخصص
روزنامه علمی و تخصصی

کار عملی پروژه‌ی تاپی و
چندین پروژه‌ی بزرگ دیگر در افغانستان آغاز شد

نشست علمی به منظور معرفی جلد نخست
مجموعه مقالات زنده یاد، پوهاند
محمد ناصر رهیاب در هرات برگزار شد

باعداران در هرات؛
بسته بندی منظم انگور،
قیمت آن را افزایش می دهد

هشتمین جشنواره‌ی انگور در هرات برگزار شد

« تاپی » و امیدها!

اخيراً به بهانه‌ی آغاز کار عملی پروژه تاپی برنامه‌ی رسمی در مرز افغانستان و ترکمنستان با حضور مسوولین بلند پایه‌ی (امارت اسلامی) و جمهوری ترکمنستان دایر و رسماً آغاز کار در داخل افغانستان را برای مردم ما نوید دادند.

سالیان متمادی است که موضوع تاپی مطرح ولی همچنان در حد حرف باقیمانده بود- دلایل مختلف مانع تطبیق آن شد از جمله نبود امنیت و نظام مطمئن در افغانستان، نبود بودجه خاص- مشکلات سیاسی میان پاکستان، هندوستان، عدم حمایت ایران و احتمالاً خواست‌های سایر کشورهای جهان و منطقه در جهت منافع خویش.

امروزه بحث امنیت در افغانستان حل شده و حاکمیت با اقتدار بوجود آمده که در تطبیق پروژه‌های بزرگ اقتصادی بسیار ارزنده است در زمان جمهوریت وقتی پروژه‌های به این بزرگی مطرح می‌شد، جناح‌های داخلی قدرت و کشورهای ذینفع از طریق ستون‌های پنجم خود به انواع مختلف سنگ اندازی و مخالفت بعمل می‌آوردند و نظام وقت قدرت مقابله با آنها را نداشت در مجموع فساد اداری و مالی در قوه‌ی اجرائیه و مقننه توانمندی حکومتداری واقعی را گرفته بود.

رسیدن گاز از طریق پایپ لاین به هرات در مرحله اولیه نوید بسیار بزرگی برای باشندگان این بخش از افغانستان است زیرا گاز ارزان قیمت در عرصه‌های مختلف زندگی مردم بسیار مؤثر است.

امیدواریم طوریکه کشور دوست ترکمنستان وعده داده مصارف انتقال پایپ لاین الی هرات را که ششصد میلیون دالر می‌شود متقبل شده است، هرچه زودتر کار عملی آن آغاز شود چون پروسه‌ی استملاک اراضی مسیر پایپ لاین هم تکمیل شده و مردم همه آمادگی تطبیق این پروژه هستند.

البته سایر مفیدیت‌های که در سطح کشور دارد بجای خود باقیست که شامل اخذ حق‌الترازیت، ایجاد شغل و اعطای گاز ارزان قیمت، هم می‌شود.

امیدواریم تطبیق از این دست پروژه‌های بزرگ مشترک منطقه‌ی زمیننه تحقق ثبات و رشد اقتصادی را هر چه بیشتر مساعد سازد، تا عقب مانده‌گی طولانی مدت را جبران کنیم که نقش افغانستان امن و باثبات درین عرصه تعیین کننده است.

عناوین

- ۱) سرمقاله ۱
- ۲) پیر دانش و معرفت ..... ۳ و ۲
- ۳) کار علمی پروژه‌ی تاپی و چندین ۴
- ۴) افزایش ۴۰ درصدی بیماری سوء تغذیه ۵
- ۵) باغ‌داران در هرات؛ بسته بندی منظم ..... ۷ و ۶
- ۶) دکسترو کار دیا؛ وقتی قلب در سمت ۸
- ۷) کارگاه آموزشی؛ گزارش‌گری در ۹
- ۸) هبایت چیست و چطور می‌توان در ..... ۱۱ و ۱۰
- ۹) نشست علمی به منظور معرفی جلد نخست ۱۲
- ۱۰) سلامت دستگاه گوارش حتی پر ..... ۱۴ و ۱۳
- ۱۱) شماری از بیماران و بیمارداران از ۱۵
- ۱۲) خاموشی آتش کوره‌های صنعت خوش ۱۶
- ۱۳) بررسی علل کاهش تنوع حیات وحش ..... ۱۷ و ۱۸
- ۱۴) رونمایی از کتاب شورای متخصصان ۱۹
- ۱۵) پزشکان؛ ۷۵ درصد بیماران مبتلا به ۲۰
- ۱۶) کارگاه آموزشی؛ من که هستم ۲۱
- ۱۷) دلیل گل انداختن یا سرخ شدن گون‌ها ۲۲
- ۱۸) زنان نابارور در هرات؛ دیگر توان پرداخت ۲۳
- ۱۹) محمد علی بهمنی در گذشت ..... ۲۵ و ۲۴
- ۲۰) رونمایی از کتاب «با افکار مثبت» به ۲۶
- ۲۱) انسان چقدر می‌تواند در فضا بماند؟ ۲۷
- ۲۲) پرگار؛ روانشناسی، در بحران دائمی ..... ۲۸ و ۲۹
- ۲۳) واقعیت ایستا نیست ۳۰
- ۲۴) هشتمین جشنواره انکور در هرات برگزار ۳۱
- ۲۵) پزشکان مرکز صحنی در هرات اعتصاب ۳۲

صاحب امتیاز: شورای متخصصان

مدیر مسئول: الحاج محمد رفیق شهر

هیئت تحریر: سید معید الحق موحدی، عبدالرحیم امید،

داکتر عبدالقیوم قائم، انور شاه یوسفی و صلاح‌الدین جامی.

گزارشگر: کبرا سالاری

طراح جلد و صفحه آرایی: عبدالحق مرادی

تیراژ: - ۱۰۰۰ جلد

قیمت ۲۰ افغانی

نشانی: دفتر شورای متخصصان هرات،

جاده بهزاد «بهزاد ۵»

پیش‌دانش و معرفت

عبداللطیف محمدی

مولانا نورالدین عبدالرحمن جامی (رح) یکی از شخصیت‌های برجسته، مشهور و محبوب در عرصه ادب، عرفان و اندیشه در خراسان زمین است که آثار زیادی در زمینه‌های مختلف از خود برجای گذاشته است. وی دانشمندی عارف و شاعری متصوف است و عرفان و تصوف او شریعت محور و دین‌مدار است. وی که پیرو مذهب امام اعظم ابوحنیفه (رح) بود در سال ۱۴۵۳ با حضرت سعدالدین کاشغری (رح) آشنا می‌شود و او را مرشد خود انتخاب می‌کند. گرچه آشنایی حضرت جامی با پیشوایان طریقت نقشبندیه در محیط خانواده صورت می‌گیرد. او در آوان کودکی یا یکی از بزرگان این سلسله، خواجه محمدپارسا آغاز شده است. به‌هرحال، حضرت مولانا سعدالدین کاشغری در مسجد جامع هرات هر روز پیش از نماز و بعد از نماز با اصحاب می‌نشستند و صحبت می‌داشتند. حضرت جامی همواره از آنجا گذر می‌کردند. هر نوبت که می‌گذشته‌اند، حضرت مولانا سعدالدین می‌فرموده‌اند که در این جوان عجب قابلیت‌ی است. روز اول، که ایشان به صحبت حضرت مولانا رسیده‌اند، گرفتار ایشان شده، ایشان (مولانا سعدالدین) فرموده‌اند، که امروز شاه بازی به دام ما

افتاد. بزرگان نقشبندیه نیز از ورود مولانا جامی به حلقه آن‌ها خیلی خوشحال و شاد شدند. چنانچه، مولانا سعدالدین کاشغری پیوستن جامی را به طریقت خواجگان منت الهی دانسته، مرتبه دانشمندی او را قدر می‌کرد و می‌فرمود، که «امروز شه بازی به دام افتاد. حق سبحانه به صحبت این جوان جامی بر ما منت نهاد». (رشحات: ۲۵۳۶، ۲۳۹)

حضرت مولانا جامی پس از وفات مرشدش مولانا سعدالدین کاشغری، خواجه عبیدالله احرار را به‌عنوان پیر صحبت برمی‌گزیند. اخلاص و تعلق مولانا جامی به بزرگان طریقت نقشبندیه، به‌ویژه خواجه احرار آن قدر زیاد است که مثنوی «تحفة‌الاحرار» را به او می‌بخشد. اصول اساسی تعلیمات نقشبندیه عبارت از تابعیت کامل از سنت پیامبر (ص) در عمل و اعتقاد به اهل سنت و جماعت است. از همین‌جاست که اکثریت تمام پیروان این طریقه از اهل سنت و جماعت، مخصوصاً مذهب حنفی بودند و هستند. مولانا جامی (رح) در کتاب «نفحات‌الانس» به این پایه بنیادی تعلیمات طریقه نقشبندیه اشاره کرده و می‌نویسد: «ذکر بعضی احوال و اقوال خانواده خواجگان و بیان روش طریقت

ایشان، به تخصیص خدمت خواجه بهاء‌الدین و اصحاب ایشان معلوم شد، که طریقه ایشان اعتقاد اهل سنت و جماعت است و اطاعت احکام شریعت و اتباع سنن سیدالمرسلین و دوام عبودیت، که عبارت است از دوام آگاهی به جناب حق سبحانه و بی مزاحمت شعور به وجود غیر. پس گروهی که نفی این عزیزان کنند، به‌واسطه آن تواند بود که ظلمت هوا و بدعت ظاهر و باطن ایشان را فروگرفته است و رمد و حسد و عصبیت دیده بصیرت ایشان را کور ساخته، لاجرم انوار هدایت و آثار ولایت ایشان را ببینند و این نایبایی خود را به جهود و انکار آن انوار و آثار، که از مشرق تا مغرب گرفته است، اظهار کنند، هیهات، هیهات!

تقشبندیه عجب قافله سالارانند، که برند از ره پنهان به حرم قافله راه، از دل سالک ره جاذبه صحبت شان می‌برد و سوسه خلوت و فکر چله را قاصری گرزند این طایفه را طعن قصور حاشه لئه، که برارم به زبان این گله را همه شیران جهان بسته این سلسله اند رویه از حیل چسان بگسلد این سلسله را (نفحات: ۱۳۹۰، ۴۱۳)

ادامه مطلب در صفحه بعدی . . .

ادامه مطلب . . .

مولانا جامی در قصیده «رشح بال بشرح حال» درباره تصوف می‌گوید:

نشد ز علم مجرد چو کام من حاصل
بر آن شدم، که کنم آن علوم را اعمال
زدم قدم به صف صوفیان صافی دل
که نیست مقصدشان از علوم جز اعمال
سفیر ذکر زدم بالمشی و الاشراف
ندیم فکر شدم بالغدو و الاصال
ز ذکر و فکر رسیدم به مشهدی، که گرفت
حجاب کون ز وجه حقیقت اضمحلال
وجود واحد و نور بسیطر را دیدم
عیان به صورت اضواء و هیئت اضلال
نمود کثرت ظاهر ز وحدت باطن،
بسان دوره آتش ز شعله جوال...
دیوان، ۳۸ صفحه ۸۹

به باور مهردادین نظام اوف، (مولانا جامی، ۷۸) این ابیات مولانا جامی نیز مانند «المنقذ من الضلال» امام محمد غزالی (رح) به اعترافی می‌ماند که در ایشان نیز در پی جست‌وجوی حقیقت است و به خاطر نیاز معنوی و باطنی، به تصوف روی آورده بود. مولانا جامی در این قصیده می‌گوید که از عمل بدون علم و علم بدون عمل و عمل بدون اخلاص مراد وی حاصل نشده است. از این رو به‌صفت صوفیان صافی دل و اهل عمل می‌پیوندد؛ زیرا هدف صوفیان، تزکیه و ربانیت است. زندگی عرفا و صوفیه نقش بر قدم بزرگان و متقدمین است، بزرگانی که زندگی‌شان به‌صورت اخلاق عملی متجلی شده بود. زندگی مبتنی بر ذکر و فکر مداوم خداوند و مشاهده حقایق الهی.

امام غزالی نیز در سن ۴۰ سالگی وارد مرحله جدیدی از زندگانی خویش شد که با قسمت پیشین زندگی‌اش تفاوت بزرگی داشت. تحول در روح او همه چیز را عوض کرد، جهان‌بینی، سبک زندگی و دیدگاه‌های او. از این دست تحولات زیاد اتفاق افتاده است. به‌عنوان مثال آشنایی خواجه عبدالله انصاری با شیخ ابوالحسن خرقانی، دیدار مولانا جامی با سعدالدین کاشغری، تحول فکری امام غزالی و ده‌ها عالم و عارف دیگر؛ اما

عرفان و تصوف مولانا جامی نیز مانند عرفای دیگر بر محور شریعت و دوری از بدعت است. به‌رحال، مولانا جامی رسیدن به حقیقت را بر اساس استقامت بر شریعت و اتباع از سنت رسول گرامی اسلام (ص) می‌داند:

سر سروران تاج آزادگان
سپهدار خیل فرستادگان
مه ابطحی نیر یثربی
کش آن مشرقی گردد این مغربی
به حکم شریعت طریقت اساس
به نور طریقت حقیقت شناس
(جامی، ۱۳۸۵: ۹۱۵)

مولانا جامی به این عقیده است که طی کردن سلک طریقت و طی کردن درجات قرب الهی، با پیروی از سنت‌های نبی کریم (ص) به دست می‌آید. ایشان می‌فرماید: «رهانیدن مرغ لاهوتی که محبوب قفس ناسوتی است بی‌تأثیر جذبه‌ای که لازم است مقام محبوبی را باز بسته به متابعت مصطفوی است میسر نگردد...». (نفحات الانس ۴۱۰). همچنین، در این کتاب از پیر هرات، خواجه عبدالله انصاری (رح) روایت می‌کند که فرموده است: «بزرگ‌ترین اهل معرفت، مجتهدترین ایشان باشد در ادای شریعت و راغب‌ترین ایشان در حفظ سنت، و هر که به‌حق نزدیک‌تر بود، بر امثال امرش حریص‌تر بود و هر که دورتر بود، از متابعت رسول وی مُعرض‌تر».

همچنین می‌فرماید: «دوام ذکر بشرط وجدان مذکور بوصف انکسار و خضوع بکمال بر متابعت مر رسول را (ص)». (همان، ۴۰۸) وی با خرافات، جهل، ریا و دیگر ذمائم نفسانی به‌شدت مبارزه می‌کند و ریاکاران و دنیاپرستان را نمی‌پسندد؛ حتی ریا در عمل را شرک عنوان نموده و به اخلاص می‌خواند:

چو دل ز زرق و ریا پاک نیست ای صوفی
چه سود دل‌ق ریا پاک شستن از اوساخ
بود ز قوت عرفان تذلل عارف
بلی ز پُری میوه بود تواضع شاخ
چو درد عشق نداری سرایتی نکند
اگر به چرخ رسائی نفیر اوخ اخ
(جامی، ۳۲۹، ۲۹۸)

وی عُجب و خودبزرگ‌بینی و تکبر زاهدان را که با انجام دادن بعضی عبادات و اعمال مغرور می‌شوند مورد نکوهش قرار می‌دهد. بر عقیده او سالک را حقیقت با استغراق و فنائیت در محبت محبوب سبحانی باید برده‌ها و حجاب‌های ظلمانی را درنوردد و به‌جای سخن‌های بی‌هوده، سخن از جمال و کمال او سخن‌گویند.

از نظر ایشان، سالک راه حقیقت باید خواهشات نفسانی را در روشنایی مسیر شریعت سرکوب کند و تحت اوامر خداوند زندگی کند تا بتواند به اوصاف الهی و اخلاق ربانی ترقی کند. سالک در این میسر به «حضور» برسد، خویشتن را یعنی نفس و خواسته‌های نفس را فراموش کند تا تنها با یاد خدا آرامش بگیرد و به مقام مشاهده برسد. البته معنی مشاهده آن نیست که شخص بتواند حق سبحانه‌وتعالی را با چشم سر ببیند بلکه به این معنی است که چون حضور دل به حقیقت ذکر به درجه‌ای ترقی کند که دیگری را در حقیقت دل گنجایش نماند، و این حال دل را مشاهده گویند. این مشاهده و کمال ذوق از این حالت وقتی دست دهد که آگاهی او از وصف حضور، حضوری باشد بی مزاحمت شعور به حضور، چه به مقدار شعور به حضور، نقصانی در حضور به‌حق سبحانه واقع شود. ص ۵، ۴۰۹

پی‌نوشت‌ها:

مولانا عبدالرحمن جامی، (بی‌تا). دیوان کامل جامی، تهران، انتشارات پیروز

مولانا عبدالرحمن جامی، (بی‌تا). نفحات الانس، با مقدمه مهدی توحیدی پور، تهران، کتابفروشی

محمودی

علی‌اصغر حکمت، (۱۳۲۰). جامی، تهران، چاپخانه بانک ملی ایران

مولانا فخرالدین علی بن حسین واعظ کاشفی، (۲۵۳۶). رشحات عین‌الحیات، تهران، انتشارات

نیکوکاری نوریان

جمعی از نویسندگان، (۱۴۰۳). مجموع مقالات در مورد مولانا جامی، هرات، انتشارات دفتر تیکا و انجمن ادبی هرات

کار عملی پروژه‌ی تاپی و چندین پروژه‌ی بزرگ دیگر در افغانستان آغاز شد

قرار است که خط لوله از ولایت‌های هرات، نیمروز و قندهار افغانستان بگذرد و از کویته و ملتان پاکستان به فضیلکا، منطقه‌ای در پنجاب هند برسد. این لوله گاز ظرفیت انتقال ۳۳ میلیارد متر مکعب گاز در سال را دارد.

ذبیح‌الله مجاهد؛ سخن‌گوی امارت اسلامی گفته که کار ساخت فاز اول تاپی از منطقه سرحدآباد ترکمنستان الی هرات آغاز شده‌است.

در همین حال، مسئولان می‌گویند که در کنار تاپی، کار چند پروژه دیگر از جمله پروژه انتقال برق (تاپ)، پروژه فایبر نوری در مسیر سرحدآباد - هرات، ساخت خط آهن تورغندی - صنور، ساخت دستگاه کمپریسور گاز در منطقه شاتلیق و ایجاد مجموعه هنگرهای معیاری و بزرگ در ایستگاه خط آهن بندر تورغندی است.

و در حوت سال ۱۳۹۶ توسط سران کشورهای افغانستان، هند و ترکمنستان در هرات افغانستان گشایش یافت، اما در این مراسم سران کشورهای پاکستان و هند حضور نداشتند. تاپی خط لوله‌ی گاز با قطر ۵۶ اینچ از میدان گازی گالکینیش ترکمنستان به افغانستان، پاکستان و هند به طول هزار و ۸۱۴ کیلومتر است.

در مراسم افتتاح این پروژه که چهارشنبه، ۲۱ سنبله برگزار شد، ملا محمدحسن آخوند؛ رئیس‌الوزرای امارت اسلامی و قربان‌قلی بردی محمدوف؛ رهبر ملی ترکمنستان حضور داشتند.

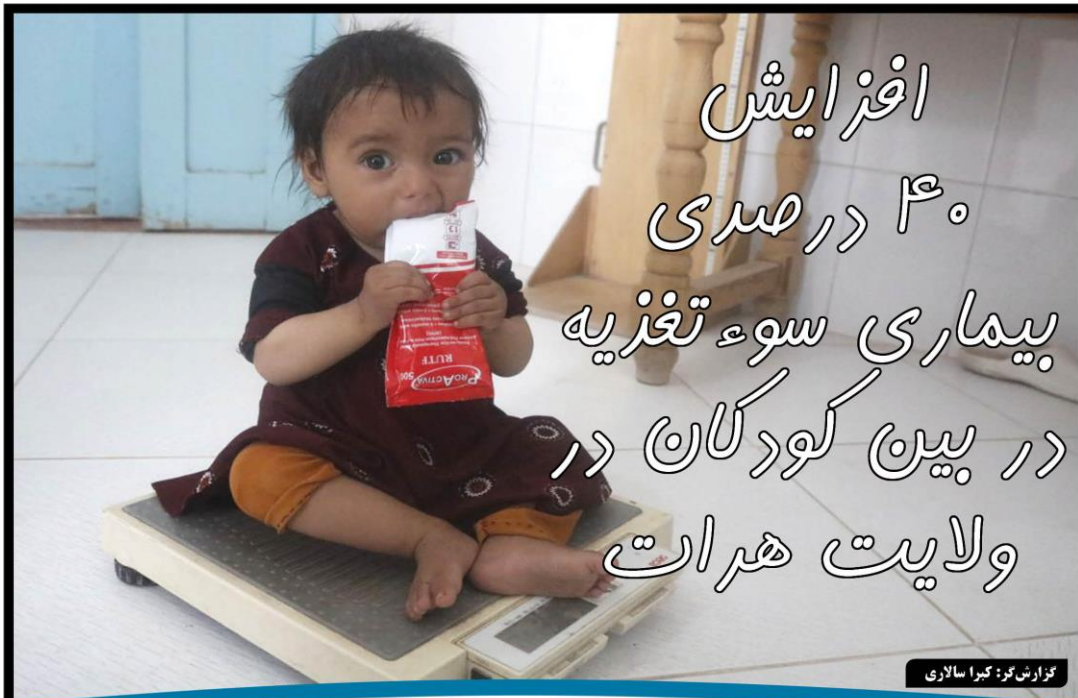
رئیس‌الوزرای امارت اسلامی در این مراسم گفت که سال‌ها انتظار افتتاح این پروژه را داشته‌است و امروز با «سپری نمودن مشکلات و سختی‌ها» زمینه افتتاح این پروژه‌های بزرگ تحقق یافته‌است.

او افزود: «افتتاح این پروژه‌ها نمایانگر نیت نیک و سیاست عاقلانه رهبر ملی ترکمنستان و سایر مسوولان ترکمنستان می‌باشد».

وی همچنین گفته که «این پروژه‌ها دوستی میان افغانستان و ترکمنستان را بیشتر می‌سازد و به ملت‌های دو کشور منفعت‌های فراوان خواهند رساند». از طرفی هم، سردار بردی محمدوف؛ رئیس‌جمهور ترکمنستان که از طریق ویدیوکنفرانس وصل بود، گفته‌است که روابط دوستانه، برادرانه و حسن هم‌جواری میان کشورش با افغانستان در حال توسعه‌است. قربان‌قلی بردی محمدوف؛ رهبر ملی ترکمنستان هم طی سخنانی گفته‌است که «امروز یک روز تاریخی برای دو کشور است و صفحه جدید در روابط دو کشور باز می‌شود». پروژه خط لوله گاز تاپی بار نخست در ماه قوس ۱۳۹۴ در خاک ترکمنستان

افزایش ۴۰ درصدی بیماری سوء تغذیه در بین کودکان در ولایت هرات

گزارش کر: کبرا سالاری

کافی برای برطرف ساختن نیازهای کودکان را ندارد. او، می‌افزاید: «وضعیت اقتصادی ما خراب است، شیر خشک هم نمی‌شود که بخرم، طفلک من ضعیف است، سه ماهه است، نورمال نیست، شیر خشک که مانند شیر مادر نمی‌شود.» گفتنی است، براساس آمار وزارت بهداشت، از آغاز سال روان میلادی تا کنون، ۸۵۷ هزار کودک مبتلا به سوء تغذیه‌ی شدید و دو میلیون کودک مبتلا به سوء تغذیه‌ی متوسط، نزد این وزارت ثبت شده است که در این میان، نزدیک به دو میلیون کودک مبتلا به سوء تغذیه‌ی شدید و متوسط در کشور درمان شده‌اند.

هستیم که یک واقعه‌ی سوء تغذیه هم نداشته باشیم.»
با این حال، سیما بانویی که کودک‌اش به بیماری سوء تغذیه دچار شده، می‌گوید توان رسیدگی به نیازهای کودک خود را ندارد.
او، اضافه می‌کند: «شیر خشک ما خریده نمی‌توانیم، شیر گاو هم به هر طریقی باشد، پیدا می‌کنم، خود منم که شیر ندارم به طفل ام بدهم. کودک من یک‌ساله شده است، اما به هر کس که نشان می‌دهم، می‌گوید شش ماهه است (به دلیل ضعیف بودن).»
فاطمه، دیگر باشنده‌ی هرات که از بیماری سوء تغذیه کودک خود رنج می‌برد، می‌گوید شیر

مسئولان صحتی در ولایت هرات می‌گویند که آمارها نشان می‌دهد که سوء تغذیه نسبت به سال پسمین خورشیدی، در این ولایت ۴۰ درصد افزایش یافته است. آن‌ها هم‌چنان می‌افزایند؛ با آن‌که تلاش کردند از طریق مرکزهای بهداشتی غذا توزیع کنند، اما آمار بیماری سوء تغذیه در هرات افزایش پیدا کرده است.
محمدعارف جلالی، سرطیب شفاخانه‌ی حوزوی هرات در گفت‌وگو با خبرنگار مجله تخصص می‌گوید که بخش رسیدگی به بیماری سوء تغذیه در هماهنگی با پزشکان بدون مرز و یونیسیف فعالیت می‌کند، اما آمارها نشان می‌دهد که این بیماری ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

او، می‌گوید: «این بخش تحت یونیسیف، طبیبان بدون سرحد فعالیت دارد و تعداد آمار نسبت به سال گذشته تقریباً افزایش ۴۰ درصدی دارد.»
از سویی هم، نذیر احمد احمدی، مسئول تغذیه در ریاست صحت عامه‌ی هرات می‌گوید، سالانه بیش از سه‌هزار کودک به بیماری سوء تغذیه دچار می‌شوند.

آقای احمدی، می‌افزاید: «ماهانه در حدود ۲ الی ۳ هزار واقعه در کل داریم که اگر سالانه حساب کنیم، حدوداً ۳۰ تا ۳۵ هزار طفل مبتلا به سوء تغذیه می‌شود. فعلاً بخش سم ما در کل خوب است، ولی اگر به صورت کلی بگویم، خوب به این معناست که اگر یک طفل هم باشد، باز هم مشکل دارد، ما به امید روزی

گزارش گر: کبرا سالاری

باغ‌داران در هرات؛ بسته‌بندی منظم انگور، قیمت آن را افزایش می‌دهد

انتقال آن از باغ تا مرکزی که دوباره آن جمع‌آوری می‌شود، مواد زده می‌شود و داخل یخچال‌ها جابه‌جا است، بیش‌تر ما علاقه‌مندی داریم که تا باغ‌داری را انکشاف بدهیم، اما توانایی آن را نداریم، توانایی مالی، توانایی پروسس آن، توانایی حفاظت از آن، به ورکشاپ‌ها و ترنینگ‌ها نیاز است به کشمش‌خانه‌ها نیاز است، سردخانه برای نگهداری و میوه‌داری نیاز است.»

در همین‌حال، فروشندگان انگور در این ولایت می‌گویند: بسیاری از باغ‌داران انگور، قبل از پخته‌شدن آن را می‌چینند و به بازار عرضه می‌کنند. برخی از فروشندگان انگور، بسته‌بندی منظم میوه‌ها به‌ویژه انگور را روی افزایش قیمت آن تأثیر‌گزار می‌دانند.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

فهمیده داریم، بسته‌بندی می‌کنند و به بازار عرضه می‌کنند.»

با آن‌که باغ‌داران از افزایش حاصلات خوش‌حال به‌نظر می‌رسند؛ اما نبود بازار آن‌ها را نگران کرده است. برخی از این باغ‌داران به‌دلیل نبود بازار برای انگور تازه، آن را به کشمش تبدیل می‌کنند.

این باغ‌داران می‌گویند، در زمینه‌ی پروسس و نگهداری انگور نیاز به آموزش دارند و از حکومت می‌خواهند؛ برای آن‌ها سمینارهای آموزشی برگزار کنند و برای نگهداری و پروسس انگور؛ کشمش‌خانه و سردخانه اعمار کنند.

وزیر احمد عزیززی، یک تن دیگر از باغ‌داران هرات می‌گوید:

« ما با چند روش جمع‌آوری می‌کنیم، حالت بهداشت همه در نظر می‌گیریم، حالت پختگی و رسیدگی آن، حالت

شماری از باغ‌داران در ولایت هرات، از افزایش حاصلات باغ‌های انگور نسبت به سال گذشته خوش‌حال‌اند و می‌گویند؛ جمع‌آوری، سورت و بسته‌بندی درست میوه‌ها به‌ویژه انگور؛ روی افزایش قیمت، جذب مشتری و سالم نگهداشتن انگور تأثیر می‌گذارد.

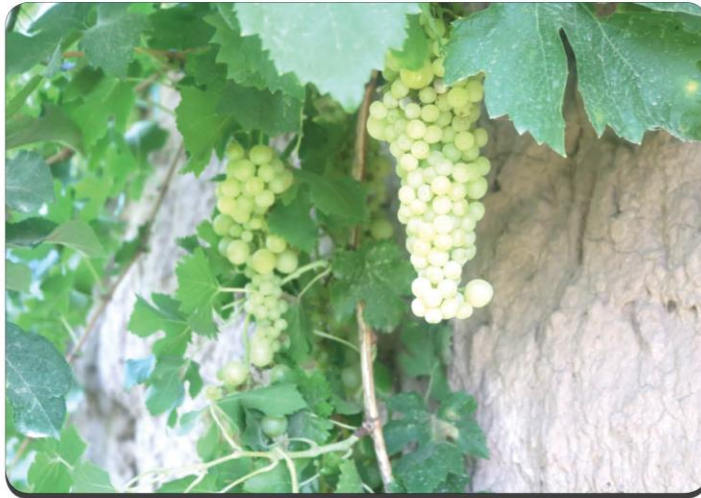
عبدالحمید، باغ‌دار ۵۰ ساله‌ای است که بیست جریب، باغ انگور دارد. او که از هشت سال به این‌سو در هرات باغ‌دار است می‌گوید، هر سال ۱۵ الی ۲۰ لک افغانی از باغ‌اش عائد به‌دست می‌آورد.

این باغ‌دار در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌افزاید:

«بله داریم، چطور نداریم! داخل کارتن‌ها منظم بسته‌بندی می‌کنیم. ما کارگر داریم که (انگورها) را گردآوری می‌کند، کارگران

ادامه مطلب ...

سلطان احمد یک تن از فروشندگان انگور در این ولایت می‌گوید: «فعلاً کیلویی از ۱۵ افغانی گرفته تا به ۳۰ یا ۵۰ افغانی انگور است، انگور خوب بسیار کم است، ولی متأسفانه باغدار انگور را نرسیده می‌چیند و به بازار می‌آورد، بازار خیلی خراب است، مثلاً انگور لعل حالا، کیلو ۲۰/۲۵ افغانی است، باوجودی که کیفیت هم ندارد باغدار آن را سبز (نرسیده) می‌چیند.»

از طرفی هم، شماری از آگاهان امور کشاورزی در این ولایت، می‌گویند که برخی از باغداران در ولسوالی‌های دوردست هرات تهنوز با روش‌های معیاری جمع‌آوری، سورت و بسته‌بندی انگور و دیگر میوه‌ها آشنایی ندارند. این کارشناسان، برگزاری سمینارهای آگاهی‌دهی به باغداران از سوی نهادهای مسئول را ضروری می‌دانند. بصیراحمد طبیب، یک تن از کارشناسان این ولایت می‌گوید:

«بسته‌بندی از جمله اساسات فروش محصولات زراعتی در مارکت است و مارکت‌ها ایجاب می‌کند که ده‌قین و باغداران نهایت عزیز، محصولات زراعتی که به بازار عرضه می‌کنند، به‌خصوص انگور با بسته‌های کوچک‌تر، مناسب در حدی که از فاسد شدن و خراب شدن آن (انگور)

جلوگیری کند، عرضه کنند.»

مستولان محلی در ریاست زراعت، آبیاری و مالداري هرات می‌گویند، در گذشته جشن‌واره‌های میوه‌های تازه راه‌اندازی کرده اند و از آغاز سال روان تاکنون سمینارهای آگاهی‌دهی در زمینه‌ی مبارزه علیه‌ی آفات و امراض، روش‌های درست جمع‌آوری و بسته بندی میوه‌ها به‌ویژه انگور را برگزار کرده اند و قرار است، در ولسوالی‌های دوردست نیز سمینارهای آموزشی برگزار کنند.

بشیراحمد احمدی، مسئول ترویج ریاست زراعت، آبیاری و مالداري هرات در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌گوید: «راه‌کارها و برنامه‌های حمایتی ریاست زراعت همیشه است یعنی در فصل کمپاین‌ها، مجادله علیه امراض و آفات، سالانه جشنواره‌ی انگور و انجیر برگزار می‌شود و در داخل شهر تبلیغات‌هایی به بیلبوردها با همکاری ریاست شاروالی نصب شده است.»

گفتنی‌ست که در ولایت هرات، کم‌وبیش ۱۴ هزار هکتار زمین باغ انگور موجود است که سالانه بیش از ۲۵۶ هزار تن انگور تولید می‌شود و از این جمع تا ۳۰ هزار تن آن به کشمش تبدیل می‌شود.

دکستروکارديا: وقتی قلب در سمت راست قرار می گیرد

تصمیم گرفتند او را به هند بفرستند. دکتر سیدزاد مومرجی در بیمارستان ایالتی برادوی، خانم داس را معاینه و در ماه مه امسال او را جراحی کرد. او می گوید: «جراحی بیماری که عارضه دکستروکارديا دارد بسیار مشکل است، چون ما معمولاً راست دستایم، و روی سمت راست بدن بیمار جراحی می کنیم.»

«در این مورد ما باید روی سمت چپ بدن بیمار جراحی می کردیم که برایمان تازگی داشت اما تمام گروه جراحی به آن عادت کردند.»

جراحی خانم داس به خوبی انجام شد. او حالا

به خانهاش در بنگلادش برگشته و به زودی برای معاینه بعد از جراحی، به هند باز می گردد.

قلب جابه جاشده

اخیراً یک مورد پزشکی عجیب دیگر هم توجه رسانه های هند را به خود جلب کرده بود: ماجرای مردی هندی که قلبش در هنگام تولد به سمت چپ سینه که جهت معمول آن است متمایل بود، اما به مرور زمان به دلیل دوره های طولانی سرفه های مزمن، قلب او در سینه تغییر مکان داده بود. رضا الکریم، مردی ۶۶ ساله در ایالت بنگال غربی است. او در سال های اول زندگی اش همیشه مشکلات تنفسی داشته است.

آقای کریم گفت: «من در کودکی زیاد ورزش می کردم، اما گاهی نفس کشیدن برایم مشکل می شد و خیلی سرفه می کردم.»

«سال ها گذشت و در ۲۵ سالگی وارد سیاست شدم. دائماً در حال حرکت و دویدن بودم. پزشک محلی مان را می دیدم و داروهایی که برایم تجویز می کرد را مرتب مصرف می کردم.»

اما چند سال قبل، آقای کریم شروع به احساس ضعف شدید کرد. دخترش که نگران او شده بود، او را به کلکته برد تا با یکی از پزشکان بیمارستان تخصصی مدیکا سوپر مشورت کنند.

آقای کریم می گوید: «آن قدر از نفس افتاده بودم که وقتی هنگام نماز می خواستم از سجده بلند شوم و بایستم، نفس کم می آوردم، دو یا

چند سال پیش، وقتی مورانانی داس از بنگلادش، شروع کرد به احساس درد در سمت راست سینه اش، خانواده اش فکر می کردند دچار رفلكس معده شده است.

آن ها خبر نداشتند که این خانم ۵۲ ساله در تمام این سال ها مبتلا به یک بیماری بسیار نادر بوده است که باید برای درمان آن از بنگلادش به هند سفر کند. خانم داس در مصاحبه ای که اخیراً داشت، نشانه های اولیه بیماری اش را به یاد آورد. او می گوید: «بعضی روزها، بعد از آنکه درد در سمت راست سینه ام شروع می شد، مشکل تنفس پیدا می کردم.» کمی بعد، او دچار حمله قلبی شد و وقتی تحت درمان قرار گرفت، پزشکان متوجه شدند که قلب او با بقیه فرق اساسی دارد.

خانم داس می گوید: «پزشکان متوجه شدند قلب من در سمت راست سینه ام قرار گرفته است.»

پزشکان در شهر خودش، سانتخیرا که در جنوب غربی بنگلادش قرار دارد، تشخیص دادند که او دچار یک نوع اختلال مادرزادی به نام دکستروکارديا است که در آن نوک قلب به جای چپ، به سمت راست سینه متمایل است. پزشکان همچنین تشخیص دادند که خانم داس مبتلا به «سایتوس اینورسوس»، نوع دیگری از بیماری مادرزادی است که در آن اندام های حیاتی بدن در موقعیت قرینه آنچه که در حالت عادی باید باشند، قرار گرفته اند.

کید، ریه ها، طحال و دستگاه گوارش خانم داس هم در مقایسه با آناتومی معمول انسان، در مقابل محل معمول شان، در چپ و راست بدن قرار گرفته اند.

بر اساس مطالعات انجام شده، دکستروکارديا می تواند از هر ۱۲ هزار بارداری، در حدود یک مورد رخ دهد.

خانواده خانم داس، بعد از آنکه متوجه شدند حال او واقعاً خوب نیست، تصمیم گرفتند با یک متخصص قلب در شهر کلکته که در شرق هند قرار دارد، مشورت کنند. بسیاری از شهروندان بنگلادش فکر می کنند که امکانات پزشکی در هند بهتر از کشور خودشان است. میلیون ها نفر سالانه از بنگلادش به هند سفر می کنند. خانواده داس هم به این ترتیب

سه بار هنگام نماز خواندن از هوش رفتیم». پزشکان متوجه شدند قلب او بعد از ابتلا به سل در کودکی از سمت چپ به سمت راست جابه جا شده است. آن ها تصمیم گرفتند او برای بهبود عملکرد قلب و درمان مشکلات تنفسی اش از یک ضربان ساز (پیس میکر) استفاده کنند.

در ماه ژوئن، پزشکان به آقای کریم و خانواده اش گفتند او نیاز به جراحی فوری دارد اما اطلاعات بیشتری به آن ها ندادند.

عاقبت بعد از یک جراحی سه ساعته برای نصب ضربان ساز، پزشکان به خانواده آقای کریم توضیح دادند او تحت چه جراحی نادری قرار گرفته است.

در این جراحی، یک وسیله الکترونیک بسیار کوچک در سینه فرد قرار داده می شود تا جریان الکتریکی کندی که در قلب وجود دارد را تنظیم کند، و با این کار اطمینان حاصل شود ضربان قلب بیش از حد کند نمی شود، زیرا کندی ضربان می تواند برای بیمار خطرناک باشد.

دکتر دیلیپ کومار که جراح آقای کریم بود گفت این جراحی نادر بود زیرا دستگاه ضربان ساز معمولاً برای قلب هایی که در سمت چپ قفسه سینه قرار دارند، ساخته می شوند.

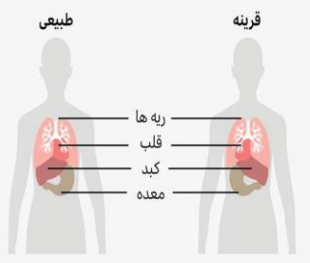
او گفت گروه پزشکان در این جراحی از سیستم ضربان دهی به نام سی اس پی (کانداکشن سیستم پیسینگ) استفاده کرده اند که تا پیش از این هیچگاه برای قلبی که در سمت راست سینه است، به کار برده نشده بود. آن طور که انجمن بیماری های قلبی بریتانیا می گوید روش سی اس پی، روش نوینی در تنظیم ضربان قلب است که در آن از سیستم هدایت گر خود قلب برای فعال سازی کارآمد و فیزیولوژیک بطنی استفاده می شود.

به طور ساده، روش سی اس پی روشی است که در آن سعی می شود ضربان نرمال قلب با کمک یک دستگاه ضربان ساز کنترل و حفظ شود.

آقای کریم هم بعد از جراحی در وضعیت مناسبی قرار دارد و به زودی برای آزمایش های بعد از جراحی و اطمینان از بهبود، پزشکان را خواهد دید. پزشک معالجش می گوید او دیگر مشکل تنفسی ندارد و می تواند به راحتی و بی آنکه از هوش برود، نماز بخواند.

دکسترو کارديا همراه با سایتوس اینورسوس

اختلال مادرزاد همراه با قرار گرفتن قلب و دیگر اندامها در موقعیت غیر طبیعی

تکته: دکستروکارديا منوالند نوعی از سایتوس اینورسوس (تصویر قرینه دکستروکارديا) باشد که در آن دیگر اندامهای داخلی ناحیه شکم در قرینه محل معمول خود قرار گرفته اند.

کارگاه آموزشی

گزارش‌گری در تلویزیون

کارگاه آموزشی تحت نام «گزارش‌گری در تلویزیون»، به مدت دو روز، در شورای متخصصات هرات برگزار شد.

برگزار کنندگان این کارگاه، هدف از برگزاری این کارگاه را حمایت از زنان خبرنگار در این ولایت و بالا بردن ظرفیت آنان در عرصه‌ی کار رسانه عنوان می‌کنند.

محمدرقیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات و برگزار کننده‌ی این کارگاه آموزشی، می‌گوید که آنان همواره تلاش دارند تا برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی دیگری نیز برای جوانان و دختران برگزار کنند.

رئیس شورای متخصصان هرات می‌افزاید: «ما باید از جوانان حکایت کنیم، و برگزاری این سمینارها می‌تواند بسیار نقش خوبی هم در بخش یادگیری و هم روحیه‌ی زنان و دختران خبرنگار داشته باشد».

در همین حال، سودابه احراری، مدرس این کارگاه آموزشی می‌افزاید که جوانان به‌ویژه دختران و زنان خبرنگار نیاز دارند تا در زمینه‌ی تحصیل و آموزش بیشتر حمایت شوند. خانم احراری بلندبدرن ظرفیت و آگاهی‌دهی دختران و زنان خبرنگار را نیاز اساسی جامعه دانسته و بر اهمیت برگزاری چنین کارگاه‌هایی تأکید می‌کند.

او تصریح می‌کند که این کارگاه با استقبال گرم دختران روبه‌رو شده است. در سوی دیگر، اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، ضمن استقبال از برگزاری این کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید عنوان می‌کنند.

محمدی یک تن از اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، از برگزاری این کارگاه ابراز خرسندی کرده و خواهان برگزاری بیشتر چنین کارگاه‌هایی است.

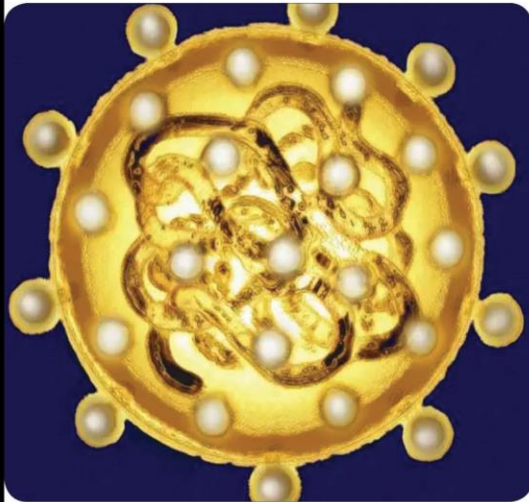
او تصریح می‌کند: «موضوعاتی که در این کارگاه بحث شد، برای من خیلی مفید بود، چیزهای زیادی یاد گرفتم. در این شرایط ما نیاز داریم تا از طریق همین سمینارها ظرفیت و استعدادها را خود را شکوفا کنیم».

سیما احمدی نیز یک تن دیگر از اشتراک کنندگان این کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید و مهم خوانده می‌افزاید که برگزاری چنین سمینارهایی، باعث می‌شود تا تعداد بیشتری از دختران خبرنگار در این ولایت همدیگر را دیده و روی روان‌شان تاثیر مثبت می‌گذارد.

او نیز همانند دیگر اشتراک کنندگان از برگزاری این کارگاه خرسند است. گفتنی است که در این کارگاه، در مورد گزارش‌گری در تلویزیون، چستی گزارش، بخش‌های گزارش و موضوعاتی دیگر پیرامون عنوان این کارگاه پرداخته شد که در روز آخر این کارگاه، با دادن تصدیق‌نامه به اشتراک کنندگان از سوی شورای یاد شده، این کارگاه آموزشی پایان یافت.

قابل ذکر است که در ماه‌های پسین این شورا کارگاه‌های بسیاری برای دختران و پسران با در نظر داشت موضوعات مفید و براساس نیاز جوانان جهت آگاهی‌دهی برگزار کرده است که با استقبال شمار بسیاری از جوانان روبه‌رو شده است.

گزارش‌گر: کبریا سالاری

هپاتیت چیست و چطور می توان در برابر آن از خود محافظت کرد؟

هپاتیت مزمن نوع C مبتلا هستند. این سازمان می گوید هر سال بیش از دو میلیون مورد جدید، به تعداد مبتلایان این بیماری اضافه می شود. این سازمان درباره هپاتیت نوع B می گوید:

- ۹۷ میلیون نفر در تقسیم بندی حوزه غربی اقیانوس آرام بوسیله سازمان بهداشت جهانی (شامل چین، ژاپن و استرالیا) به طور مزمن مبتلا به این گونه هپاتیت هستند.

- ۶۵ میلیون نفر در آفریقا به نوع B هپاتیت مبتلا هستند.
- ۶۱ میلیون نفر در حوزه جنوب شرق آسیا (که شامل هند، تایلند و اندونزی می شود) به نوع B هپاتیت دچار هستند.

سازمان بهداشت جهانی می گوید هپاتیت نوع E سالانه ۲۰ میلیون نفر را در سراسر جهان به خود مبتلا می کند و در سال ۲۰۱۵ موجب مرگ ۳۴ هزار نفر شد. این نوع هپاتیت در جنوب و شرق آسیا بیشتر از بقیه نقاط جهان شایع است.

انواع هپاتیت

چطور می توان به هپاتیت مبتلا شد؟

هپاتیت نوع A بیشتر از طریق خوردن غذا و نوشیدن آبی که با مدفوع آلوده بوده یا در اثر تماس مستقیم با فردی که آلوده به ویروس است منتقل می شود. این بیماری بیشتر در کشورهایهایی با درآمد پایین و متوسط که وضعیت بهداشتی نامناسبی دارند رایج است.

علامت های آن سریع برطرف می شود و معمولاً اغلب افراد بهبود پیدا می کنند. اما می تواند موجب نارسایی کبد شود که کشنده است.

هپاتیت نوع A معمولاً به صورت موج های عفونی و به صورت اپیدمی در مناطقی که دارای آب و خوراک آلوده هستند ایجاد می شود؛ مانند آنچه سال ۱۹۹۸ در شانگهای رخ داد که در آن ۳۰۰۰۰۰ نفر دچار عفونت شدند.

کشور چین بعد از این اپیدمی در سال ۱۹۹۸ شروع به واکسیناسیون افراد برای هپاتیت نوع A کرد.

هپاتیت نوع B بیشتر از روش های زیر منتقل می شود:

- از طریق مادر به کودک در هنگام تولد و زایمان
- در اثر تماس کودک با کودک
- از طریق سوزن و سرنگ های آلوده، خال کوبی، سوراخ کردن پوست (پیرسینگ) یا آلوده شدن از طریق خون آلوده و مایعات بدنی (از جمله در هنگام سکس)

اداره مطلب در صفحه بعدی...

مسئولان بهداشتی و خیریه های مختلف می گویند لازم است تعداد بیشتری از مردم آزمایش هپاتیت انجام دهند زیرا میلیون ها نفر در سراسر جهان بی اینکه بدانند، ناقل این بیماری هستند.

این مهم ترین پیام امسال آن ها برای روز جهانی هپاتیت در ۲۸ ماه ژوئیه است.

هپاتیت سالانه جان میلیون ها نفر را در سراسر جهان می گیرد و هر سال بر تعداد قربانیان اضافه می شود.

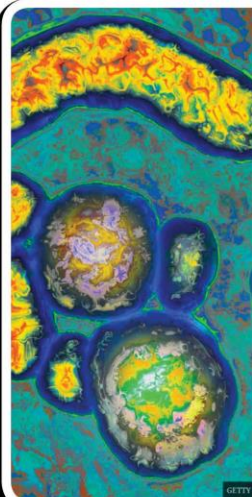
هپاتیت چیست و چرا این قدر مرگبار است؟

هپاتیت نوعی التهاب کبد است که معمولاً در نتیجه یک عفونت ویروسی ایجاد می شود.

هپاتیت می تواند منجر به سرطان کبد، نارسایی کبد یا چندین بیماری کبدی دیگر شود.

ویروس ایجادکننده هپاتیت، پنج گونه از A تا E دارد.

هپاتیت B و C خطرناک ترین نوع این بیماری هستند. سازمان بهداشت جهانی تخمین می زند در سراسر جهان، سالانه ۱/۳ میلیون نفر در نتیجه

هپاتیت

التهاب ویروسی کبد

پنج نوع اصلی دارد

که راه های انتقالشان فرق دارد

هپاتیت A: آب یا غذای آلوده یا تماس با فرد مبتلا

هپاتیت B: خون و ترشحات بدن و مادر به جنین

هپاتیت C: تزریق خون آلوده به ویروس

هپاتیت D: خراش یا زخم در پوست و تماس با خون آلوده

هپاتیت E: آب آلوده (راه مدفوعی-دهانی)

منبع: سازمان بهداشت جهانی، ائتلاف جهانی علیه هپاتیت

چین از زمان شیوع بیماری در شانگهای در سال ۱۹۹۸، ایمن سازی مردم در برابر هیپاتیت A را آغاز کرده است

ادامه مطلب ...

هیپاتیت نوع C و D هم در اثر تماس با خون آلوده مثلاً در نتیجه استفاده مشترک از سوزن و سرنگ یا در اثر تزریق خون آلوده ایجاد می شود.

فقط افرادی که دچار هیپاتیت B هستند به عفونت هیپاتیت نوع D مبتلا می شوند. این اتفاقی است که برای ۵ درصد افراد که دچار عفونت مزمن نوع B هستند می افتد و می تواند عفونت بسیار شدیدی باشد.

هیپاتیت نوع E در اثر خوردن و نوشیدن غذا و آب آلوده ایجاد می شود. این نوع هیپاتیت بیشتر در شرق و جنوب آسیا رایج است و مشخصاً می تواند برای زنان باردار خطرناک باشد.

چطور می توانید بفهمید دچار هیپاتیت شده اید؟

سازمان بهداشت جهانی می گوید، نشانه های هیپاتیت عبارتند از:

- تب
- خستگی
- از دست دادن اشتها
- اسهال
- سرگیجه
- درد در ناحیه شکم
- ادرار تیره و مدفوع با رنگ روشن
- یرقان یا زردی (زرد رنگ شدن پوست و سفیدی چشم)

با این وجود بسیاری از افراد مبتلا به هیپاتیت تنها نشانه های ملامی دارند یا حتی هیچ نشانه ای ندارند.

آخرین داده های سازمان بهداشت جهانی از سال ۲۰۲۲ نشان می دهند که تنها ۱۳ درصد افراد با هیپاتیت B مزمن و ۳۶ درصد با هیپاتیت C مزمن، رسماً بیماری شان تشخیص داده شده است.

این وضعیت از آن جهت خطرناک است که این افراد می توانند بیماری را بی اینکه بدانند، منتقل کنند. به همین دلیل سازمان بهداشت جهانی و خیریه های سلامتی از مردم می خواهند حتماً آزمایش هیپاتیت بدهند.

چه آزمایش ها و درمان هایی برای هیپاتیت وجود دارد؟

برای اینکه بفهمید مبتلا به هیپاتیت نوع A، B و C هستید، می توانید آزمایش خون بدهید. این آزمایش را پزشک عمومی یا کلینیک سلامت جنسی می تواند برایتان تجویز کند.

درمان های خاصی برای هیپاتیت نوع A وجود دارند، اما معمولاً بیشتر افراد مبتلا به این نوع هیپاتیت بهبود پیدا می کنند و بدنشان در برابر آن

مقاوم می شود.

هیپاتیت های مزمن نوع B و C را می توان با داروهای ضد ویروس که موجب کند شدن روند سیروز کبد شده و احتمال ابتلاء به سرطان را کاهش می دهند، کنترل کرد.

واکسن هایی هم برای پیشگیری از ابتلا به هیپاتیت نوع A و B وجود دارند. این واکسن که در هنگام تولد به نوزادان تزریق می شود، موجب می شود هیپاتیت B از مادر به کودک منتقل نشود و در ضمن می تواند از ابتلا به هیپاتیت نوع D جلوگیری کند.

در حال حاضر واکسنی برای هیپاتیت نوع C وجود ندارد و واکسن هیپاتیت نوع E به طور گسترده در دسترس نیست.

چطور می توانم از ابتلا به هیپاتیت جلوگیری کنم؟

بنا بر توصیه های سازمان بهداشت جهانی، ابتلا به هیپاتیت A با رعایت موارد زیر میسر است:

- داشتن روابط جنسی امن، استفاده از کاندوم و کاهش شرکای جنسی
- عدم استفاده از سوزن و سرنگ مشترک برای تزریق مواد مخدر، برای سوراخ کردن و خال کوبی
- برای هیپاتیت B، شستن دست ها پس از تماس با خون، مایعات بدن و سطوح آلوده

برای هیپاتیت B، اگر بزرگسال هستید و در بخش های درمانی و بهداشتی کار می کنید، واکسن بزنید زیرا واکسن بدو تولد ممکن است فقط تا ۲۰ سال دوام داشته باشد.

هیپاتیت نوع E با رعایت بهداشت خوب و همین طور با پختن کامل غذاهایی که از جگر حیوانات خصوصاً خوک درست می شوند، قابل پیشگیری است.

مسئولان بهداشت و سلامت چه تلاش هایی برای از بین بردن هیپاتیت کرده اند؟

سازمان بهداشت جهانی می گوید تا سال ۲۰۳۰ می خواهد تعداد افرادی که به هیپاتیت نوع B و C مبتلا می شوند را تا ۹۰ درصد و تعداد افرادی که در اثر آن می میرند را تا ۶۵ درصد کاهش دهد.

اما این سازمان می گوید تعداد مرگ ناشی از ویروس هیپاتیت در حال بالا رفتن است. آخرین داده های این سازمان نشان می دهد تعداد مرگ از یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر در سال ۲۰۱۹ به یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر در سال ۲۰۲۲ رسیده است.

این سازمان می گوید برای صدها میلیون نفر، دسترسی به آزمایش هیپاتیت همچنان مشکل است، زیرا فقط ۶۰ درصد کشورهای جهان آزمایش یا درمان مجانی یا با یارانه برای این بیماری ارائه می دهند. سازمان بهداشت جهانی می گوید در آفریقا، تنها یک سوم کشورها چنین خدماتی ارائه می دهند.

غذاهای حاوی جگر، باید کاملاً پخته شوند تا از ابتلا به هیپاتیت E جلوگیری شود

نشست علمی به منظور معرفی

جلد نخست مجموعه مقالات زنده‌یاد،

پوهاند محمدناصر رهیاب در هرات برگزار شد

گزارشگر: کبرا سالاری

شخصیت‌های متنفذ و وابسته‌گان جناب استاد، پیرامون شخصیت و زندگی استاد با مخاطبان سخن گفت.

در ادامه، صلاح‌الدین جامی، کار تحقیقی خویش را با عنوان «موضوع، ساختار و زبان» مجموعه مقالات پروفیسور محمدناصر رهیاب ارائه نمود؛ ایشان موضوع گریابی، ساختارمندی و زبان نثری ویژه استاد را برجسته نمودند. متعاقباً سرمحقق، عبدالغنی نیک‌سیر، مقاله خود را که پیرامون «فکری سلجوقی در نگاه و آثار رهیاب» کار شده بود را به رئیس انجمن ادبی جهت نشر سپرد؛ در ادامه این محفل علمی، احمدجاوید ضرغام، گردآورنده این مجموعه مقالات، ضمن تشکر از حسن اعتماد خانواده زنده‌یاد پروفیسور محمدناصر رهیاب، این مجموعه مقالات را معرفی نمود و یادآور شد که جلد دوم این مجموعه نیز به‌زودی به دست نشر سپرده خواهد شد.

دکتور فاروق احمد صدیقی، داماد زنده‌یاد رهیاب، به عنوان آخرین سخن‌ران این برنامه، از برگزارکننده‌گان تشکر و قدر دانی نموده و استاد را الگوی تحقیق و جست‌وجوگری توصیف نمودند.

محفل، با اهدای یک جلد از مجموعه مقالات به حاضران برنامه و پذیرایی، با دعائیه آقای غیاثی، آمر فرهنگ ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات، خاتمه یافت.

به بحث پرداخته شد. آقای عرفات دنیز، رئیس دفتر تیکا در هرات و حامی این برنامه، بر اشتراکات فرهنگی دو حوزه فرهنگی افغانستان و ترکیه تأکید نمود و خرسندی خود را بابت چاپ نخستین مجموعه مقالات زنده‌یاد رهیاب، ابراز کرد.

در همین حال، مفتی عبدالغفار، رئیس پوهنتون هرات، طی سخنان خویش برگزاری چنین محفل‌هایی را به سود جامعه خواند و همراهی خویش را در ادامه چنین روندهایی نشان داد؛ سپس، آقای غیاثی، آمر فرهنگ ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات، صحبت‌هایی همه‌جانبه ایراد نمود.

در ادامه برنامه، محمدصالح سلجوقی، از

انجمن ادبی هرات، با هم‌کاری دفتر تیکا در این ولایت، پس از چاپ نخستین مجموعه مقالات زنده‌یاد پروفیسور محمدناصر رهیاب، طی نشست علمی و با حضور اعضای انجمن ادبی هرات، ریاست دفتر تیکا در این ولایت، مسؤول بخش فرهنگی سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در هرات، ریاست پوهنتون هرات و اعضای هیئت علمی این نهاد، ریاست شورای متخصصان، محققان، شاعران، ادیبان و استادان دانش‌گاه‌ها و اعضای خانواده زنده‌یاد پوهاند محمد ناصر رهیاب، این اثر را معرفی و به شرکت‌کننده‌گان برنامه اهدا نمود. در این محفل پیرامون سه مقاله ابتکاری استاد،

سلامت دستگاه گوارش حتی بر سلامت روان هم اثر می‌گذارد؛ چطور می‌توان آن را بهتر کرد؟

آن وجود دارند، تحت تاثیر قرار دهند. نورون‌ها سلول‌هایی هستند که در مغز و در سیستم عصبی مرکزی بدن وجود دارند و به بدن ما می‌گویند چطور رفتار کند. دستگاه گوارش ما حتی می‌تواند خلق‌وخوی ما را تنظیم کند زیرا می‌تواند مواد شیمیایی انتقال‌دهنده پیام‌های عصبی (نورو ترانسمیتر)، شبیه آنچه در مغز وجود دارد، مانند سروتونین تولید کند. ما دستگاه گوارش را بیشتر برای نقشی که در جذب مواد مغذی غذا دارد می‌شناسیم. دکتر ونکاترامان کریشنا، متخصص گوارش از هند توضیح می‌دهد: «ما نمی‌توانیم آب و مواد معدنی را از طریق مدفوع از بدن خارج کنیم.»

دکتر مگان راسی که به‌عنوان دکتر سلامت گوارش در بریتانیا شهرت دارد، می‌گوید عدم تعادل در میکروبیوم‌های گوارشی تاکنون با ۷۰ نوع بیماری مزمن مرتبط دانسته شده است. این بیماری‌ها شامل بیماری‌های قلبی عروقی، بیماری‌های تنفسی تا بیماری خود ایمنی مانند آرتریت روماتوئید می‌شوند. دکتر راسی می‌گوید نزدیک به ۷۰ درصد سلول‌های ایمنی بدن در سیستم گوارش ما زندگی می‌کنند و در ارتباط دائم با سیستم ایمنی بدن ما هستند. او اضافه می‌کند: «به همین دلیل کسانی که سیستم گوارش سالم‌تری دارند، سیستم ایمنی مقاوم‌تری هم دارند.»

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

اکسفورد تحقیق می‌کند، می‌گوید یک دستگاه گوارش سالم، معمولاً گونه‌های متنوعی از میکروب‌ها را در خود دارد. با همه این‌ها، به گفته خانم جانسون دانش میکروبیوم هنوز حوزه نسبتاً جوانی در علم است. به گفته او به همین دلیل است که ما با جزئیات نمی‌دانیم یک سیستم گوارش سالم چه شکلی دارد.

او می‌گوید: «میکروبیوم دستگاه گوارش برای هر فرد متفاوت و بسیار متنوع هستند. هزاران گونه مختلف میکروب و هزاران زیرمجموعه مختلف در هر گونه وجود دارد و ما اطلاعاتی درباره کارکرد بسیاری از آن‌ها نداریم.»

چرا داشتن سیستم گوارش سالم، اهمیت دارد؟

دکتر جانسون می‌گوید: «سیستم گوارش می‌تواند تقریباً بر تمام اقدام‌های بدن تاثیر بگذارد.» مغز و سیستم گوارش ارتباطی بسیار قوی با یکدیگر دارند که به نام محور مغز-گوارش شناخته می‌شود. هر یک از دو طرف این محور، برای دیگری حیاتی و ضروری است. مطالعات نشان داده‌اند رشد و تکامل مغز در صورت نبودن میکروبیوم‌های دستگاه گوارش، غیرطبیعی خواهد بود.

از سیستم گوارش گاهی به‌عنوان مغز دوم یاد می‌شود زیرا باکتری‌های موجود در آن می‌توانند رفتار ما را به واسطه ۱۰۰ میلیون نورونی که در

تحقیقات نشان داده‌اند سلامت دستگاه گوارش می‌تواند با جنبه‌های مختلفی از سلامتی از جمله سطح کلسترول تا سلامت روان افراد مرتبط باشد.

همزمان با افزایش آگاهی درباره نقش دستگاه گوارش، تمایل برای بهتر کردن سلامتی آن هم بیشتر شده است.

بر اساس داده‌های مرکز تحقیق بازار پولاریس، ارزش بازار محصولات پروبیوتیک در سال ۲۰۲۱ نزدیک به ۶۰ میلیارد دلار رسید و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰، سالانه ۷ درصد رشد داشته باشد.

اما چرا سلامت دستگاه گوارش مهم است و چطور می‌تواند آن را بهتر کرد؟

دستگاه گوارش سالم چیست؟

از آنجایی که دستگاه گوارش ساختار پیچیده‌ای دارد، تشخیص دستگاه گوارش سالم به سادگی تشخیص سلامت اندام‌های دیگر بدن نیست و هیچ وسیله یا روش اندازه‌گیری واحدی برای اندازه‌گیری سلامت آن وجود ندارد.

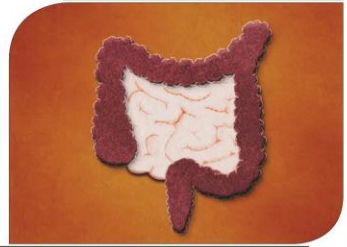
دستگاه گوارش ما پر از میکروب است. تعداد میکروب‌های داخل آن، آن‌قدر زیاد است که اگر همه‌شان را روی هم جمع کنیم، بیش از ۱.۸ کیلوگرم وزن خواهند داشت.

در هر گرم از محتویات روده‌ای، ۱۰۰ میلیارد باکتری وجود دارد. دکتر کاترین جانسون که در مورد ارتباط سیستم گوارش و مغز در دانشگاه

ادامه مطلب...

چطور می‌توانید سلامت سیستم گوارش خود را بهبود ببخشید؟

به دنبال پروژه مطالعه سیستم گوارش که در سال ۲۰۱۸ در ایالات متحده انجام شد، متخصصان توصیه‌های جدیدی را به مردم آغاز کردند از جمله مصرف حداقل ۳۰ نوع گیاه در طول هفته. این کار به تنوع میکروبیوم سیستم گوارش کمک می‌کند.

منظور از گیاه فقط میوه و سبزیجات نیست بلکه دانه‌ها، ادویه‌ها و آجیل‌ها در این گروه قرار می‌گیرند.

خانم راسی پیشنهاد می‌کند در دستور پخت غذاها بعضی مواد اولیه را عوض کنیم و در سوپرمارکت‌ها دنبال میوه‌های مختلف باشیم تا بتوانیم به رژیم خود از جهت مصرف گیاهان تنوع ببخشیم.

او توصیه می‌کند: «مثلاً می‌توان به جای استفاده از جو برای فرنی صبحانه، به آن دانه‌های دیگری مانند کینوا هم اضافه کرد و رویش کمی بلو بری و تخم و دانه‌های مختلف ریخت. یا می‌توان به جای اینکه مایع ماکارونی را فقط با گوشت درست کنید، جای آن را با عدس که فیبر زیادی دارد، عوض کنید.»

بر اساس توصیه سازمان سلامت ملی بریتانیا، رژیم غذایی که فیبر بالاتری داشته باشد، احساس سیری بیشتری در ما ایجاد می‌کند، به هضم غذا کمک می‌کند و مانع بیوست می‌شود. این سازمان توصیه می‌کند افراد بزرگسال روزانه ۳۰ گرم فیبر در رژیم روزانه خود دریافت کنند.

انتخاب نان‌های سبوس‌دار و کمتر تصفیه شده به جای نان سفید، استفاده از برنج قهوه‌ای و پاستای سبوس‌دار هم می‌تواند میزان فیبر دریافتی بدن شما را بالا ببرد.

منابع دیگر فیبر شامل سبزمینی با پوست (مانند سبزمینی پخته‌شده با پوست در فر) و همین‌طور حبوباتی مانند لوبیا، عدس و نخود است که می‌توان آن‌ها را به خورشت‌ها،

خوراک‌ها و سالادها اضافه کرد.

غذاهای پروبیوتیک (که دارای انواع خاصی از فیبر و کربوهیدرات هستند) نشان داده‌اند که می‌توانند به رشد باکتری‌های مفید سیستم گوارش کمک کنند.

نمونه‌هایی از این مواد غذایی عبارتند از: موز، پیاز، پیازچه، سیر، کلم، تره‌فرنگی، جوی دو سر، مارچوبه، شلیل، بلوبری و گریپ‌فروت.

دکتر هنیشا خمانی، متخصص گوارش از پاکستان می‌گوید یک رژیم متعادل و پر از مواد مغذی در دوران ۲۰ سالگی برای سلامت طولانی مدت در ادامه زندگی بسیار اهمیت دارد.

او می‌گوید: «تصمیم‌هایی که در مورد رژیم غذایی و انتخاب مواد خوراکی در سنین حساس زندگی گرفته می‌شود می‌تواند بر ابتلا به بیماری‌های مزمن، وضعیت سلامت روانی و قدرت یادگیری، وضعیت کلی سلامت فیزیکی

بدن در دهه‌های آینده زندگی فرد تأثیر داشته باشد.»

تیم اسپکتور، استاد دانشگاه «کینگز کالج لندن» نویسنده کتابی است به نام «غذا در دهان گذاشتن: چرا هر چه درباره غذا به ما گفته بودند اشتباه است؟» او در این کتاب می‌گوید روزه‌داری متناوب یا حداقل ۱۲ ساعت فاصله گذاشتن بین شام و صبحانه می‌تواند برای میکروبیوم‌های دستگاه گوارش، مفید باشد.

چه غذاهایی برای سلامت سیستم گوارش مضر هستند؟

دکتر کریشنا توضیح می‌دهد که غذاهای فوق فرآوری شده، الکل و سیگار برای سیستم گوارش خوب نیستند.

غذاهای بسیار فرآوری شده دارای موادی هستند که باکتری‌های خوب داخل سیستم گوارش را از بین می‌برند و باکتری‌های بد را افزایش می‌دهند.

دکتر کریشنا اضافه می‌کند بسته به اینکه در کجای جهان زندگی می‌کنید، شاید لازم باشد از غذاهای غیر بهداشتی فروشنده‌های خیابانی

دوری کنید و میوه‌ها و سبزی‌ها را برای از بین بردن ویروس‌های خطرناک به خوبی بشوید.

استرس هم می‌تواند بر سلامت سیستم گوارش ما تأثیر بگذارد و باعث رفلکس اسید معده شود و احتمال زخم را بالا ببرد.

دکتر جانسون می‌گوید افرادی که استرس بیشتری دارند، معمولاً تنوع کمتری در میکروبیوم دستگاه گوارش خود دارند.

آیا پروبیوتیک‌ها و تست‌های خانگی برای آزمایش سلامت سیستم گوارش واقعاً جواب می‌دهند؟

متخصصان می‌گویند پروبیوتیک‌ها وقتی برای دلایل بخصوص به کار می‌روند، می‌توانند مؤثر باشند.

دکتر مگان راسی می‌گوید: «باید از گونه مناسب پروبیوتیک‌ها، برای مورد خاصی که دارید و برای مدت زمان مناسب استفاده کنید.»

او توضیح می‌دهد: «شواهد علمی که ثابت کند محصول پروبیوتیکی که رو قفسه فروشگاه‌ها می‌بینید، حتماً می‌تواند سلامت دستگاه گوارش شما را بهتر کند وجود ندارد و برخلاف آنچه ما را ترغیب می‌کنند، لازم نیست هر روز از آن‌ها استفاده کنیم.»

در بعضی از کشورها، شرکت‌هایی هستند که

آزمایش‌های خانگی سلامت دستگاه گوارش به خانه شما می‌فرستند و شما مقداری از مدفوع خود را برای انجام آزمایش به آزمایشگاه آن‌ها می‌فرستید.

دکتر زند، پزشک بریتانیایی و مجری تلویزیون تصدیق می‌کند پیدا کردن آزمایشی که قیمت به‌صرفه‌ای داشته باشد در میان این تعداد محصول مشکل است.

او می‌گوید: «آن‌ها توصیه‌هایی به شما می‌کنند که متکی بر شواهد و مدارک نیست. توصیه من این است پولتان را خرج آن‌ها نکنید و اگر مشکلات گوارشی دارید، با پزشک خود مشورت کنید.»

شماری از بیماران و بیمارداران از رفتار نادرست پزشکان بیمارستان حوزه‌وی هرات شکایت دارند

گزارش گو: گبراسالاری

در ریاست صحت عامه بیاید.» در همین حال، غلاممحمد حنفی معاون ریاست صحت عامه‌ی هرات می‌گوید که سمینارهایی را به خاطر بهبود رفتار پزشکان با بیمارداران در این مرکز صحت به راه انداختند. آقای حنفی، می‌گوید: «ما در قسمت برخورد با مریضان، هدایات و دستورالعمل‌هایی داریم، در محیط کاری ما دوره‌هایی به نام آموزش بین‌فردی، طرز برخورد نیک با مریضان و حتا ما روزهای مخصوص داریم به نام روزهای، مسئولیت مریض‌دار در این قسمت ارایه می‌شود. توقعات بسیار است و مردم نیازمند اند، مراجعه‌کنندگان که مراجعه می‌کنند به مرکز صحت، ما در این قسمت تمام استندرها را کنار گذاشتیم.» گفتنی‌ست، که در گذشته نیز بیماران و بیمارداران بیمارستان حوزه‌وی هرات از رفتار نادرست پزشکان این ولایت شکایت داشته‌اند؛ اما به گفته‌ی آنان، مسئولان مربوطه تاکنون اقدامی برای بهبود این روند نکرده‌اند.

شیندند هرات که برای درمان بیمار خود به این بیمارستان آمده است، می‌گوید پس از بارها مراجعه کردن، در نهایت به بیمار او رسیدگی کردند. این خانم ۶۰ ساله می‌گوید: «خیلی به درد نمی‌خورد، چرا دروغ بگم، گاهی هستند گاهی نیستند داکتران. از شیندند ما پنج/ شش بار می‌شود که می‌آییم بار هفتم مریض ما را بستر کردند. خیلی سخت است، آدم که مسافر باشد. وسایل هم از خود نداشته باشد و مسافر باشد سخت است.» با این حال، محمدصدیق دیگر بیماردار است که از برخورد نادرست و ضعف کاری پزشکان در این بیمارستان شکایت دارد. وی خواستار توجه مسئولان محلی است. او، می‌افزاید: «دو روز می‌شود که مریض ما بستر است، یک سال قبل هم آوردیم متأسفانه رسیدگی خاصی نمی‌کنند، در کل کارکرد ریاست صحت عامه کلاً ضعیف است، داکتران رسیدگی نمی‌شود. ما خواهان این هستیم که رسیدگی بیش‌تر شود تغییراتی

شماری از بیماران و بیمارداران در ولایت هرات، از رفتار نادرست شماری از پزشکان بیمارستان حوزه‌وی هرات شکایت دارند. آنان می‌گویند که شماری از این پزشکان، به بیماران‌شان رسیدگی نمی‌کنند و برای انجام معاینه‌ی بیماران، باید بارها به آن‌ها مراجعه کنند تا معاینه شوند. ملا احمد، بیماردار است که از بادغیس به این بیمارستان مراجعه کرده، در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌گوید با آن که نیمه‌شب به این بیمارستان مراجعه کرده است، اما پزشکان توجه نمی‌کنند. او، می‌گوید: «ما دیشب ساعت ۱:۳۰ مریض خود را آوردیم این جا، ۱:۳۰ شب من خون آوردم گفتند فردا ساعت هشت بیار، داکتران گفتند ساعت چهار که شد خون بیار، آوردم سرو وصدا کردند، گفتند برو هر کجا که میری شکایت می‌کنی بکن.» از سوی هم، کیمیا باشنده‌ی ولسوالی

خاموشی آتش کوره‌های صنعت خوش‌نویسی

روی کاشی‌های سنتی و نگرانی این صنعت کاران در هرات

گزارش: کبریا سالاری

شماری از صنعت کاران و خوش‌نویسان صنعت خوش‌نویسی روی کاشی‌های سنتی در هرات، با ابراز نگرانی از سردی بازار کارشان می‌گویند که در حال حاضر این کار مانند گذشته رونق خوبی ندارد.

میراحمد صبری هروی، مرد ۷۰ ساله‌یی که بیش از پنجاه بهار عمرش را صرف صنعت خوش‌نویسی روی کاشی‌های سنتی کرده است، با ایجاد کارگاه‌ها تلاش دارد تا این صنعت را زنده نگه‌دارد.

هروی می‌گوید: «در این زمینه چون در افغانستان تقریباً ۴۵ سال جنگ بوده، تمام زیرساخت‌های هنری ما، تقریباً از نظر تبلیغاتی از بین رفته است. ما نیاز به این داریم که باید یک حمایت اساسی از طرف دولت فعلی افغانستان و آیندگان شویم، در عین حال، نخبه‌گان علمی ما، کسانی که حداقل می‌توانند موفق باشند، می‌توانند کار کنند بیایند روی هنر سرمایه‌گذاری کنند.»

در همین حال، برخی از صنعت کاران و خوش‌نویسان در این ولایت می‌گویند که در دوره‌ی حکومت جمهوری، شاگردان زیادی به‌شمول پسران و دختران در کارگاه‌ها، سرگرم فراگیری آموزش این هنر بودند؛ اما اکنون به علت نبود بازار و آینده‌ی ناروشن این صنعت، جوانان از فراگیری آموزش این هنر دل‌سرد شده‌اند.

هروی و رفیع‌الله دو تن از صنعت کاران این هنر در ولایت هرات می‌گویند: «من سابق شاگرد بیش‌تر از قبل داشتم، من

حمیدالله غیائی، آمر فرهنگ و هنر ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌گوید:

«در بخش آبدات تاریخی، ریاست اطلاعات و فرهنگ تعدادی از هنرمندان هنر کاشی‌سازی و هم‌چنین خطوط روی کاشی مشغول می‌باشند و منحیت کارمند در کارخانه‌ی کاشی‌سازی واقع مسجد جامع بزرگ ایفای وظیفه می‌نمایند.»

گفتنی است که صنعت خوش‌نویسی روی کاشی‌های سنتی یکی از صنعت‌هایی‌ست که در هرات پیشینه‌ی دیرینه‌ی دارد، اما بربنیاد گفته‌های شماری از صنعت کاران این هنر، در این اواخر به علت تولید و وارد کردن کاشی‌های صنعتی از دیگر کشورها به هرات، بازار کار این صنعت کاران با رکود چشم‌گیری روبه‌رو شده است.

حدود ۲۵ تا ۳۰ شاگرد دختر، خطاطی درس دادم و چند تا پسر، در دوره‌ی قبل از حکومت امارت اسلامی افغانستان. فعلاً شاگره‌ایم محدود هستند، چهار پنج تایی بیش‌تر درس نمی‌دهم در بخش خطاطی. وقتی می‌توانیم شاگره‌های زیادی تربیت کنیم که شاگرد ما به آینده امیدوار باشد که از این هنر حمایت جدی به عمل می‌آید.»

«آرزوی ما این است که ما این هنر را تنها در همین کارگاه اکتفا نکنیم، ما این هنر را گسترش بدهیم، به تمام ولایات افغانستان ما این هنر را زنده کنیم.»

از طرفی هم، مسئولان محلی در هرات، با مهم خواندن صنعت خوش‌نویسی روی کاشی‌های سنتی می‌گویند که برای زنده نگهداشتن این هنر و انتقال آن از یک نسل به نسل دیگر، تلاش خواهند کرد.

بررسی علل کاهش تنوع حیات وحش در ولایت هرات

نویسندگان: پوهاند عبدالرحیم امید، استاد پوهنځی زراعت، پوهنتون هرات و جواد عزیز، مدیر عمومی حفظ میراث‌های محیط زیست ولایت هرات

انواع حیات وحش در افغانستان

مجاهدت	نام حیوان به فارسی	شماره
Capra aegagrus	أهوی تبری	۱
Capra Faleoneri	أهوی مارخور	۲
Mega cerose	أهوی نیک سبیر	۳
Ovis ammonpoli	گوسفند مار گوپولو	۴
Ovis orientalis	گوسفند یورال	۵
o.o cycloceros	اورال افغانی	۶
Cervus elaphus bactrianus	گوزن باختری	۷
Moschus cupreus	أهوی ختن	۸
Equus hemionus	گورخر	۹
Dama mesoptamica	گوزن زرد	۱۰
Axis axis	گوزن خالدار	۱۱
Gazelle subgthurrosa	أهو	۱۲
canis lupus	گرگ	۱۳
	کفتار	۱۴
	خرس قهوه ای	۱۵
Lynx Lynx	سیاه گوش	۱۶
	شیرفارس	۱۷
Acinonyx jubotus	تازی پلنگ	۱۸

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

ursus arctos	خرس نصوری	۱۹
ursus arctos	پلنگ برفی	۲۰
Prionailurus bengalensis	پلنگ معمولی	۲۱
Lynx Lynx	سیاه گوش همالیا	۲۲
	نیو کاسپین	۲۳
Felis leo	شیر	۲۴
Vups vulpes	روناه سرخ	۲۵
Caracal	گره کارکال	۲۶
Megaderma lyra	سگ لوحه	۲۷
Erinaceus	خار پشت	۲۸
Rattns.sp	موش	۲۹
Meles meles	گورکن	۳۰
Lacerta vivipara	سوسمار زنده زا	۳۱
lacerta virilis	سوسمار سبز	۳۲
chameleo chameleon	سوسمار آفتاب پرست	۳۳
Bufo clamita	وزغ	۳۴
Bufo spinus	وزغ معمولی	۳۵
Bufomeridionalis	قورباغه درختی	۳۶
Rana esculnta	قورباغه سبز	۳۷
tesfudo horsefieldi	لاک پشت البینی	۳۸
chelonian mytea	لاک پشت دریایی	۳۹
hyracoitea	خرگوش کوهی	۴۰
	خرگوش صحرائی	۴۱
Rodentia.sp	خار پشت کوهی	۴۲
chepmounka	موش خرماي خط دار	۴۳
Fuqunaas heminus	گورخر	۴۴
	خرس سیاه	۴۵
Gazelle subgthurrosa	غزال جاقوردار	۴۶
Capra ibex	آهوی رنگ	۴۷
Hystrix index	سیخول دشتی	۴۸
Mus musculus	موش خانگی	۴۹
Ruttns .sp	موش صحرائی	۵۰
Ganis	سگ اهلی	۵۱
Felis cutas	گره خانگی	۵۲
Mus tela viso	سمور	۵۳
Sus vittatus	گراز وحشی	۵۴
Equusprezewaiski	اسب	۵۵
Camelus domedarius	شتر	۵۶
Bos inidieus ebus sondaicus	گاو	۵۷
Bufellus bubalis	گاو میش	۵۸
Ovis argal	گوسفند	۵۹
Copra aegagru	بز	۶۰
	سگ تازی	۶۱

رونمایی از کتاب شورای متخصصان هرات

یک جریان اصلاحی غیرسیاسی است. رئیس شورای متخصصان هرات، هدف از نگاشتن این اثر را معرفی کارکردها و فعالان این حرکت مدنی عنوان کرده می‌افزاید تا اهل فکر و اصلاح را با این روند اصلاح‌طلب، پیش‌ازپیش آشنا سازد و برگه‌ی رهنما باشد برای جریان‌های دیگری که از دل مردم برمی‌خیزد. آقای شهیر تصریح می‌کند: "شورای متخصصان هرات، به عنوان، یک حرکت اصلاحی به خاطر پاسخ‌گویی حاکمان کشور و رسیدن به نظم اجتماعی شگوفا توأم با رشد اقتصادی_اجتماعی با هم‌فکری جمعی از دانش آگاهان بوجود آمد و همواره تلاش‌های خویش را در راستای خدمت به مردم به گونه‌ی مستقلانه پیش برده است، چنان‌چه در عرصه‌ی سیاسی و مدنی در تاریخ معاصر هرات، جریان‌های سیاسی که قبل از سال ۱۳۵۷ فعالیت داشته‌اند."

حمایوی از جوانان باشد. در همین حال، محمدرقیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات، در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز تأکید کرده می‌گوید که این شورا، به‌عنوان

روز (شنبه، ۲۰ اسد) از اثری زیر نام "شورای متخصصان هرات" با حضور رئیس شورای متخصصان هرات، نویسندگان، فرهنگیان و بزرگان در ولایت هرات رونمایی شد.

این کتاب که به منظور معرفی فعالیت‌های سال‌های متمادی این شورا نگاشته شده است، فرهنگیان حاضر در این محفل ضمن تأکید بر نقش ارزنده‌ی این شورا، می‌گویند که این شورا به عنوان یک نهاد مهم و مؤثر در جامعه، نه تنها در ترویج ارزش‌های مدنی و اجتماعی مؤثر است، بلکه به‌عنوان یک فضای باز برای مشارکت شهروندان و فعالان اجتماعی نیز ساخته شده است. آنان می‌افزایند که این اثر و این شورا می‌تواند رهنمای خوبی برای نسل‌های بعدی در اصلاح‌طلبی و فعالیت برنامه‌های

گفتنی است که این شورا، در سال ۱۳۸۰ شروع به فعالیت کرد و تاکنون در بخش‌های مختلف مانند، پژوهش، مجله، روزنامه، برگزاری پروگرام‌ها و برنامه‌های حمایتی از نوجوانان و جوانان در این ولایت همواره تلاش کرده است.

قابل ذکر است که شورای متخصصان هرات، با همراهی مردم و متخصصان بومی این ولایت، با مرکزیت هرات با حاکمان سخن گفته است و راه‌حل‌های مناسبی را برای بهبود اوضاع اجتماعی و سیاسی کشور ارائه داده است.

پزشکان؛ ۷۵ درصد بیماران مبتلا به کیست تخمندان را در هرات، زنان روستا نشین تشکیل می‌دهد

گزارش‌گر: کبریا سالاری

بهداشتی در جریان قاعدگی بر اساس باورهای خانواده‌های‌شان ممنوع است.

به گفته آنان در میان روستاییان در هرات باور بر این است که استفاده از نوار بهداشتی سبب آسیب به رحم زنان به خصوص دختران می‌شود. لیبلا یک تن از باشندگان در انجیل هرات می‌گوید:

«ما خود ما، چند سال می‌شود که نه استفاده کردیم، نه می‌شناسیم و نه هم استفاده می‌کنیم. دخترهای ما هم استفاده نمی‌کنند، مردم می‌گویند که اگر استفاده کنند به مشکل برمی‌خورند، ما هم به دخترهای خود می‌گوییم که استفاده نکنند».

مریم، یک تن دیگر از روستا نشینان ولسوالی انجیل هرات می‌گوید:

«تا حالا من استفاده نکردم، می‌ترسم که استفاده کنم، این‌جا قابله‌ها می‌گویند که استفاده کنید، اما ما می‌ترسیم، این‌جا دخترهای زیادی استفاده نمی‌کنند. خود من که رفتم قابله برایم گفت استفاده کن که رحم تو عفونتی است من تا هنوز استفاده نکردم، نمی‌شود که استفاده کنیم، می‌ترسم این‌ها از خارج می‌آید ممکن است چیزی داشته باشد».

در همین حال، مسئولان محلی ریاست صحت عامه ولایت هرات با تأیید افزایش بیماری کیست تخمدان در میان زنان روستا نشین در هرات می‌گویند که در تلاش‌اند تا با نشر برنامه‌های آگاهی‌دهی در مراکزهای صحتی هر روستا، بیماری‌های مخصوص زنان را کنترل و از افزایش آن پیش‌گیری کنند.

غلام‌محمد حنفی، معاون صحت عامه‌ی هرات می‌گوید:

«در قسمت بهداشت، در قسمت تغذی، در قسمت حفظ‌الصحه، خدمات واکسین و این‌ها تعلیمات صحتی داده می‌شود بعد از ارایه‌ی تعلیمات صحتی و حتا در بعضی از کلینیک‌ها ما تلویزیون‌های LD داریم که پیام‌های صحتی از قبل تنظیم شده که نشر می‌شود برای خواهرها و برادران ما، پیام‌های صحتی تا کسب معلومات کنند و در قسمت بهداشت، وقایع و کنترل امراض تلاش بکنند».

۷۵ درصد مبتلایان کیست تخمدان را در هرات در حالی زنان روستایی تشکیل می‌دهند که آنان به خدمات بهداشتی و صحتی دسترسی کامل ندارند.

شماری از پزشکان نسایی ولادی در هرات می‌گویند که بیماری کیست تخمدان به گونه‌ی چشم‌گیر در میان دختران و زنان روستانشین این ولایت افزایش یافته است.

به گفته آنان، رعایت نکردن بهداشت هنگام قاعدگی، عدم آگاهی و دسترسی نداشتن به مواد بهداشتی، سبب شده تا از مجموع بیماران مبتلا به کیست تخمدان، ۷۵ درصد را زنان و دختران روستا نشین تشکیل بدهد.

منصوره علی‌زاده، پزشک در ولسوالی انجیل هرات به خبرنگار اخبار روز می‌گوید که زنان و دختران روستانشین به دلیل هراس از مواد موجود در نوار بهداشتی، از آن در جریان قاعدگی استفاده نمی‌کنند، به همین دلیل بیماران مبتلا به کیست تخمدان در روستاها افزایش یافته است.

«در اطراف، از نوار بهداشتی استفاده نمی‌کنند. بعضی از دخترخانم‌ها، ترس و هراس‌شان از این است که بکارت‌شان آسیب ببیند یا رحم‌شان عفونت‌ی شود. از ۱۰۰ فیصد، خانم‌هایی که کیست دارند نسبت به مردم شهر، ۷۵ فیصد مردم اطراف بیش‌تر به کیست مواجه می‌شوند».

از سویی هم، لایقه رحیمی یکی دیگر از پزشکان در انجیل هرات به خبرنگار اخبار روز می‌گوید که ضعف اقتصادی در میان مردم، عدم آگاهی از بهداشت و نداشتن دسترسی به خدمات صحتی و نوار بهداشتی از دلایل عمده افزایش کیست تخمدان در میان زنان و دختران روستانشین هرات است. به گفته او نیاز است تا نهادهای مسوول و حکومت برای افزایش آگاهی و دسترسی زنان به خدمات بهداشتی توجه کنند.

او می‌گوید: «در این رابطه دولت می‌تواند هم سمینار برای آگاهی‌دهی برگزار کند و هم یک بودیجه‌ی اختصاص بدهند که به مردم کمک کنند، به‌ویژه دخترخانم‌ها در این زمینه بیش‌تر از همه آسیب می‌بینند، هیچ درآمدی هم به این منطقه ندارند از همه چیز دست‌شان کوتاه است به این خاطر که اگر دولت یک بودیجه‌ی اختصاص بدهند به مردم اطراف که دخترخانم‌ها بتوانند از نوار بهداشتی استفاده کنند، حتا آن‌ها هیچ چیزی شخصی از خودشان ندارند، در اطراف دخترخانم‌ها بیش از حد متضرر می‌شوند، بیش‌تر هم از تفکر و از ذهن خراب مردم».

در همین حال شماری از زنان روستانشین می‌گویند که استفاده از نوار

کارگاه آموزشی

من که هستم؟

کارگاه آموزشی تحت نام «من که هستم؟»، به مدت دو روز، در شورای متخصصات هرات برگزار شد.

برگزار کنندگان این کارگاه، هدف از برگزاری این کارگاه را حمایت از دختران در این ولایت و بالا بردن ظرفیت آنان در جامعه عنوان می‌کنند.

محمدرقیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات و برگزار کننده این کارگاه آموزشی، می‌گوید که آنان همواره تلاش دارند تا برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی دیگری نیز برای جوانان و قشر انانک این ولایت برگزار کنند.

رئیس شورای متخصصان هرات می‌افزاید: «ما باید از جوانان حمایت کنیم، و برگزاری این سمینارها می‌تواند بسیار نقش خوبی هم در بخش یادگیری و هم روحیه‌ی زنان و دختران داشته باشد».

در همین حال، آرزو زیباپسند، مدرس این کارگاه آموزشی می‌افزاید که جوانان به‌ویژه دختران و زنان نیاز دارند تا در زمینه‌ی تحصیل و آموزش پیش‌تر حمایت شوند.

خانم زیباپسند بلندبردن ظرفیت و آگاهی‌دهی دختران و زنان را نیاز اساسی جامعه دانسته و بر اهمیت برگزاری چنین کارگاه‌هایی تأکید می‌کند.

او تصریح می‌کند که این کارگاه با استقبال گرم دختران روبه‌رو شده است. در سوی دیگر، اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، ضمن استقبال از برگزاری این کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید عنوان می‌کنند.

اکبری یک تن از اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، از برگزاری این کارگاه ابراز خرسندی کرده و خواهان برگزاری بیش‌تر چنین کارگاه‌هایی است.

او تصریح می‌کند: «موضوعاتی که در این کارگاه بحث شد، برای من خیلی مفید بود، چیزهای زیادی یاد گرفتم. در این شرایط ما نیاز داریم تا از طریق همین سمینارها ظرفیت و استعدادهای خود را شکوفا کنیم».

حسینی نیز یک تن دیگر از اشتراک کنندگان این کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید و مهم خوانده می‌افزاید که برگزاری چنین سمینارهایی، باعث می‌شود تا تعداد بیش‌تری از دختران در این ولایت همدیگر را دیده و روی روان‌شان تاثیر مثبت دارد. او نیز همانند دیگر اشتراک کنندگان از برگزاری این کارگاه خرسند است.

گفتنی است که در این کارگاه، در مورد «من که هستم؟»، بحث‌های پیرامون روح و روان فرد و موضوعاتی دیگر پیرامون عنوان این کارگاه پرداخته شد که در روز آخر این کارگاه، با دادن تصدیق‌نامه به اشتراک کنندگان از سوی شورای یاد شده، این کارگاه آموزشی پایان یافت.

قابل ذکر است که در ماه‌های پسین این شورا کارگاه‌های بسیاری برای دختران و پسران با در نظر داشت موضوعات مفید و براساس نیاز جوانان جهت آگاهی‌دهی برگزار کرده است که با استقبال شمار بسیاری از جوانان روبه‌رو شده است.

گزارش گر: کبریا سالاری

دلیل گل انداختن یا سرخ شدن گونه‌ها چیست؟

پزشکان
فراهم می‌کنند.

در این آزمایش، از شرکت‌کنندگان

خواسته شد تا آهنگ‌های چالش برانگیزی
مثل آهنگ **Hello** یا «سلام» از ادل و
آهنگ معروف **Let It Go** یا «ولش کن»
از انیمیشن محبوب «یخ‌زده» را به صورت
کارائوکه اجرا کنند.

**محققان به ویژه مشتاق بودند تا
ببینند که طی این فرایند کدام
قسمت‌های مغز فعال می‌شوند.**
آن‌ها همچنین دمای گونه‌های شرکت‌کنندگان

می‌کردند.
همان‌طور

که می‌توانید تصور کنید، این
وضعیت باعث قرمز شدن شدید صورت‌هایشان
شد.

و اما نتایج این آزمایش محققان را شگفت‌زده کرد.
در گذشته، تصور می‌شد که سرخ شدن صورت
ناشی از فکر کردن در مورد نظر یا قضاوت
دیگران نسبت به ما است. اما فعال شدن
بخش‌های خاصی از مغز در این آزمایش، چیز
دیگری را نشان داد.

میلیکا نیکولیچ، که هدایت این پژوهش را
به عهده دارد گفت: «ما دریافتیم وقتی که
جوانان سرخ می‌شوند، بخش‌هایی از مغزشان
بیشتر فعال می‌شود که معمولاً هنگام تجربه
احساسات قوی یا جلب توجه فعال می‌شوند.
این ناحیه مخچه نام دارد که مسئول حرکت
و هماهنگی بدن است.» در نهایت محققان
به این نتیجه رسیدند که نگرانی درباره نظر
یا قضاوت دیگران دلیل سرخ شدن صورت
نیست، بلکه این یک واکنش خودکار مغز به
قرار گرفتن در مرکز توجه است.

خانم میلیکا در ادامه گفت یافته‌های فعلی و نتایج
این آزمایش ممکن است به ما کمک کند تا بفهمیم
«در سر کسی که سرخ می‌شود چه می‌گذرد.»
او افزود: «با توجه به اینکه برخی از افراد از
سرخ شدن در انظار عمومی هراس دارند، نتایج
این تحقیق کمک می‌کند تا این افراد را بهتر
درک کنیم.»

آنها همچنین دمای گونه‌های شرکت‌کنندگان در این آزمایش را اندازه‌گیری کردند.
فور نشان صورت در همه رنگ‌های پوست مشخص نیست، اما صورت همه افراد ممکن است داغ شود.

در این آزمایش را اندازه‌گیری کردند - قرمز شدن
صورت در همه رنگ‌های پوست مشهود نیست، اما
صورت همه افراد ممکن است داغ شود.
گفتنی است داوطلبان نه به تنهایی بلکه
یکجا و همزمان با دیگر شرکت‌کنندگان در
این آزمایش باید اجرای خود را دوباره تماشا

لرز خوردن جلوی دوستان، گیر کردن دستمال
توالت به کفش، یا یک تکه اسفنج گیرمانده لای
دندان‌ها؛ همه این موارد ممکن است اندکی مایه
خجالت‌زدگی شوند. و خب همه ما می‌دانیم که در
پی آن صورت فرد سرخ شده و جلوی آن را هم
نمی‌توان گرفت. اما دلیل این گل انداختن یا سرخ
شدن گونه‌ها چیست؟

گروهی از پژوهشگران در دانشگاه آمستردام
برای رسیدن به پاسخ این پرسش روی ۴۰
دختر و زن جوان بین سنین ۱۶ تا ۲۰ سال
آزمایشی را انجام دادند.

در این آزمایش، از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا
آهنگ‌های چالش برانگیزی مثل آهنگ **Hello**
Let It Go از ادل و آهنگ معروف «یخ‌زده»
یا «ولش کن» از انیمیشن محبوب «یخ‌زده»
(Frozen) را به صورت کارائوکه اجرا کنند.

اجرای هر یک از این زنان فیلمبرداری شده و
سپس از آنها خواسته شد تا این فیلم‌ها را در یک
دستگاه «ام‌آر‌آی» تماشا کنند که با استفاده از امواج
مغناطیسی قوی، تصاویر دقیقی از درون بدن آنها را

زنان نابارور در هرات؛ دیگر توان پرداخت هزینه‌های درمان را نداریم!

نشده است و آن‌ها این بیماران را برای درمان و تداوی، نمی‌پذیرند.

عاطفه امینی، یک تن از پزشکان زایش‌گاه هرات می‌گوید: «متأسفانه وضعیت اقتصادی اصلاً این را ایجاب نمی‌کند که ما مریضان را ریفر کنیم، اصلاً سیستم ریفردهی نداریم ما، یا که ریفر شوند به شخصی‌ها متأسفانه آن‌ها، پولی که در حدود ۱۵۰ یا ۲۰۰ افغانی می‌شود بخاطر یک سی‌بی‌سی یا معاینه ساده که ما بخاطر خون می‌دهیم ندارند، کجا که آن‌ها بروند بخاطر بی‌ولادی، معاینات گزاف‌تری (با هزینه‌ی بالا) انجام دهند، متأسفانه ندارند».

از طرفی هم، مسئولان در ریاست صحت عامه‌ی این ولایت، می‌گویند که این ریاست پلان‌هایی جهت ساخت این بخش در دست دارند، اما ساخت این بخش، در اولویت‌های کاری آنان نیست.

غلام‌محمد حنفی، معاون صحت عامه‌ی هرات، در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌گوید:

«اولویت‌های وزارت صحت عامه، مشخص است. در پالیسی‌های وزارت صحت عامه، بی‌ولادی، اولویت اول نیست. اولویت اول موارد دیگری است که در قسمت صحت مادر و اطفال برای ما تضمین کننده‌ی حیات است. در آن قسمت تلاش‌هایی صورت گرفته و اما این به آن معنا نیست که بخش صحت در قسمت اقامت اقداماتی روی دست گرفته نشده باشد». گفتنی است که نه تنها در هرات، بلکه در سطح افغانستان تاکنون مرکز صحتی در بخش درمان بی‌ولادی برای زنان نابارور ایجاد نشده است. شماری بسیاری از این زنان جهت درمان بی‌ولادی، ناچار اند تا به مراکزهای صحتی خصوصی در افغانستان یا خارج از کشور مراجعه کنند.

دیگر از زنان نابارور در این ولایت است، او نیز برای مادر شدن، لحظه‌شماری می‌کند. ثریا می‌گوید که چندین بار برای درمان به پاکستان مراجعه کرده است، اما اکنون دیگر توان پرداخت پول ادامه‌ی روند درمان را ندارد. او چنین می‌گوید: «سه سال می‌شود عروسی کردم، تا حالا بچه‌دار نشدم، یک بار رفتم پاکستان، گفتند دوباره بیا! کجا میسر می‌شود که هر بار آدم بخاطر تداوی به پاکستان برود. چندین بار به شفاخانه‌های شخصی داخل شهر رفتم، ولی آن‌ها هم تا مریض می‌بینند، هر چی آزمایش است می‌گویند بگیرید، چه کسی در این شرایط، توان دارد که این قدر پول بدهد». از سویی هم، شماری از پزشکان نسایی ولادی در زایش‌گاه هرات می‌گویند که روزانه شمار بسیاری از زنان نابارور به این زایش‌گاه به منظور درمان می‌آیند، اما در تمامی مراکز صحتی این ولایت، تاکنون از سوی حکومت سرپرست این بخش، ایجاد

در انتظار تحقق رویایی است که ظاهراً برایش ناممکن شده است، زیرا می‌گوید که فقر اقتصادی، مانع به وقوع پیوستن رویایش شده است و اکنون پس از چند سال درمان، ناامیدی از چشمانش به وضوح نمایان است.

کریمه، خانم ۳۳ ساله‌ای است که هشت بهار عمرش را در انتظار داشتن یک کودک، سپری کرده است، اما به دلیل چالش‌های اقتصادی و هزینه‌ی بالای درمان، هنوز نتوانسته بچه‌دار شود. او می‌گوید: «من ۱۶_۱۷ سال است که ازدواج کردم، تا حالا بچه‌دار نشدم. به شفاخانه‌های دولتی رفتم، متأسفانه به هیچی دسترسی نداشتند. باز نزد دکترهای شخصی هم رفتم، تحت تداوی هستیم، می‌گویند باز هم (روش درمان را ادامه بده) تداوی کن. فعلاً وضعیت اقتصادی ما خیلی ضعیف است. نمی‌توانم بیش‌تر از این روند تداوی را پیش ببرم.» در همین حال، ثریا نیز همانند کریمه یک تن

محمدعلی بهمنی در گذشت!

«رودخونه‌ها رودخونه‌ها منم می‌خوام راهی بشم»

۱۰ سال به این ترتیب گذشت و در سال ۱۳۴۲ که جوان ۲۱ ساله‌ای بود از چاپخانه راهی رادیو تهران شد که برنامه گل‌هایش در اوج فرهنگ شنیداری موسیقی ایران قرار داشت. حاصل آن دوران طلایی در کارنامه آقای بهمنی با ترانه‌های ماندگاری از جمله «قصه دل» با صدای عماد رام، «هوای قفس» با صدای حمیرا، «چادر نماز» با صدای رامش و «زندگی» با صدای ایرج، به ثبت رسیده است.

شعر یکی از ترانه‌های به یادماندنی آقای بهمنی در سال ۱۳۵۴ با اجرای ستودنی مهستی از رادیو و تلویزیون ملی ایران پخش شد که آهنگ و تنظیم ترانه از صدرالدین مهوان بود:

دریا دریا

دریا منو صدا کن
خاک رو با آب دوباره آشنا کن
دریا دلم گرفته دریا دلم گرفته
منو از این گرفتگی رها کن رها کن رها

همچنین آقای بهمنی در حد فاصل سال‌های ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۶، چهار مجموعه شعر «باغ لال»، «در بی‌وزنی»، «عامیانه‌ها» و «گیسو، کلاه، کفتر» را منتشر کرد. این همان ایامی است که او ساکن بندرعباس شده بود.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

کودکی را تهران، بخش شمیرانات، شهر ری، کرج و... به صورت پراکنده بودیم، چون پدرم شاغل در راه آهن بود، مأموریت‌های ایستگاهی داشتند. از سال ۱۳۵۳ به بندرعباس رفتم.

از چاپخانه مجله روشنفکر تا برنامه گل‌های رادیو

چاپخانه مجله روشنفکر را باید نقطه عطف مهمی در شکل‌گیری شخصیت شعری محمدعلی خردسال دانست. در آنجا با فریدون

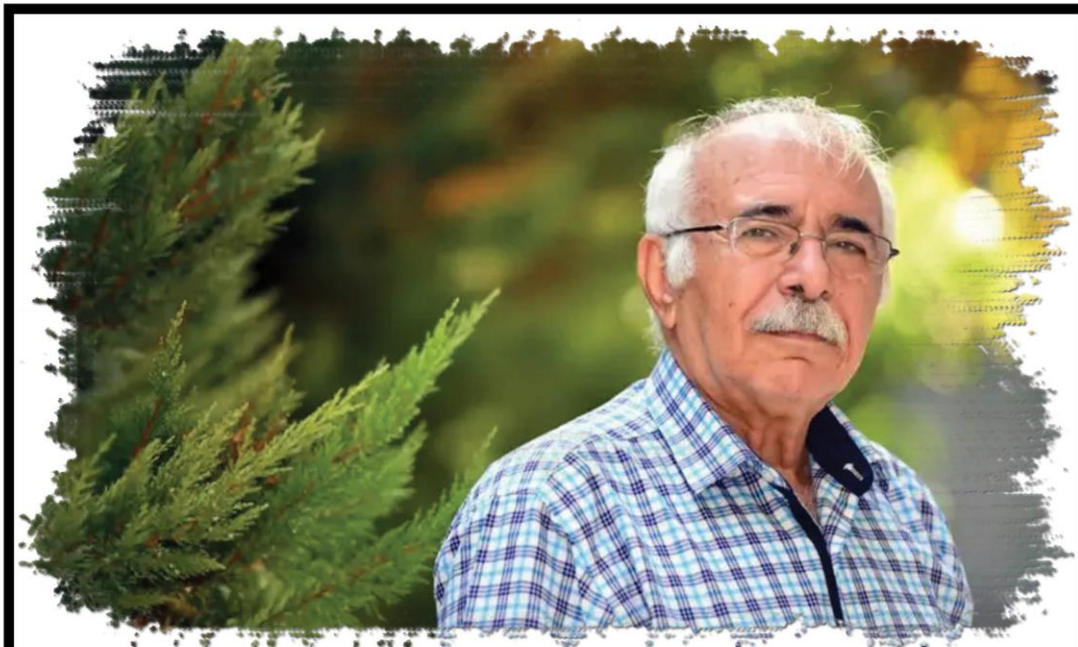

مشیری، شاعر برجسته ایران آشنا شد که آن موقع دبیر صفحه شعر و ادب مجله بود. در سال ۱۳۳۲ اولین شماره مجله روشنفکر روی پیشخوان روزنامه‌فروشی‌های پایتخت قرار گرفت. محمدعلی ۱۱ ساله هم در چاپخانه مشغول به کار بود که مشیری ذوق شاعرانه او را دریافت و نخستین شعر محمدعلی را در همان مجله چاپ کرد.

محمدعلی بهمنی، شاعر و ترانه‌سرای نام‌آشنای ایران، دیشب در تهران قلبش از تپش ایستاد و قرار است که فردا یکشنبه مراسم تشییع پیکرش از مقابل تالار وحدت تهران آغاز شود. آقای بهمنی از یک سو با سرودن ترانه‌های خاطره‌انگیز چون «هوای قفس با صدای حمیرا»، «رودخونه‌ها با صدای رامش» و «خرچنگ‌های مردابی با صدای حبیب» جایگاه ویژه‌ای در شعر و موسیقی ایران برای خود کسب کرد و از طرف دیگر با پذیرش ریاست شورای شعر و ترانه دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، انتقادهایی را هم به جان خرید. محمدعلی بهمنی، ۸۲ سال پیش در ۲۷ فروردین ۱۳۲۱ در قطار مسیر تهران به اندیمشک به دنیا آمد. خود در این باره گفته بود: «دو ماه به زمان تولدم باقی‌مانده بود که برادرم در دزفول بیمار می‌شود. خانواده هم از این فرصت استفاده می‌کنند تا به عیادتش بروند. این است که در قطار به دنیا آمدم و در شناسنامه‌ام درج شد «متولد دزفول»، چون دایی من در ثبت احوال آن منطقه بود، شناسنامه‌ام را همان زمان می‌گیرد. البته زیاد آنجا نبودم، همان زمان ۱۰ روز یا یک‌ماه را در آنجا سپری کردیم، در اصل تهرانی هستیم. پدرم برای ده ونک و مادرم برای اوین است. در اصل ساکن خود بندرعباس بودیم. دوران

ادامه مطلب...

آقای بهمنی در بندرعباس، برنامه صفحه شعر را برای شبکه استانی خلیج فارس تهیه کرد و در سال ۱۳۷۴ صفحه‌ای با عنوان «تنفس در هوای شعر» را در هفته‌نامه ندای هرمزگان به راه انداخت. در طول این سال‌ها نیز همچنان سروده‌هایش را در ترانه‌های بسیاری می‌توان شنید. مثل «دهاتی» و «دل‌خوشی» با صدای شادمهر عقیلی، چندین ترانه برای ناصر عبداللهی، «چه آتش‌ها» با صدای همایون شجریان و یا «پرده‌نشین» با صدای علیرضا قربانی حاصل این دوران است.

در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ آقای بهمنی چندین کتاب شعر منتشر کرد. از جمله در سال ۱۳۶۹ کتاب «گاهی دلم برای خودم تنگ می‌شود» و یا دو دفتر شعر «دهاتی» و «غزل» در سال ۱۳۷۷، «من زنده‌ام هنوز» و «غزل فکر می‌کنم» در سال ۱۳۸۸ و «غزل زندگی کنیم» را در سال ۱۳۹۲ منتشر کرد.

از ریاست دفتر شعر و ترانه وزارت ارشاد تا شب‌های بخارا

آقای بهمنی حدود شش سال پیش در شهربور ۱۳۹۷ و به هنگام استعفا از ریاست شعر و ترانه

دفتر موسیقی وزارت ارشاد با تلخی روزهای نوجوانی خود را به یاد آورد:

«ز سال ۱۳۴۲ که به‌مهربانی استادم گرامی‌یاد فریدون مشیری در رادیو، سرودن ترانه را تجربه می‌کردم تا امروز، هرگز از تشویقی مغرور و از انتقادی دلگیر نشده‌ام.» او از زمستان سال ۱۳۹۳ و پس از درگذشت مشفق کاشانی به این سمت منصوب شده بود اما چهار سال بعد در متن استعفایش نوشت: «من با‌آگاهی‌اشتباهم از قبول (ریاست شورای ترانه) - نه به‌دلیل این‌که شش ماه است کارشناسانش هم حقوقی دریافت نکرده‌اند. فقط به این دلیل که دیگر مزاحم ترانه‌های ضعیف نباشم. باشرم خداحافظی می‌کنم.»

ماجرا از مجوز انتشار آلبوم موسیقی «ابراهیم» محسن چاوشی آغاز شد و با مجادله لفظی میان آقای بهمنی در مقام رئیس شورای شعر و ترانه وزارت ارشاد و یغما گلروبی، شاعر و چند ترانه‌سرای دیگر در شبکه‌های اجتماعی بالا گرفت. تا آنجا که آقای گلروبی بر علیه او به‌تندی نوشت: «رئیس شورای سانسور در مصاحبه‌ای عربیانی و کلمه ممنوع آغوش را دلیل مجوزنگرفتن آلبوم چاوشی عنوان کردند و فردایش حرف‌هایشان را تکذیب کردند.»

این بگویم‌گوهای فضای مجازی سرانجام به

استعفای آقای بهمنی از ریاست دفتر شعر و ترانه وزارت ارشاد انجامید. یک سال بعد در شب دوم از مجموعه شب‌های بخارا به همت علی دهباشی، بار دیگر به جمع یارانش باز گشت.

سه‌شنبه شب ۲۷ فروردین ۱۳۹۸، او در شب هفتادوهفت سالگی پشت تریبون «شب محمدعلی بهمنی» قرار گرفت و با شوخ‌طبعی معمولش در گردهمایی علاقه‌مندان به سرود و ترانه ایران در کانون زبان فارسی پایتخت حضور یافت.

محمدعلی بهمنی در «خرچنگ‌های مردابی» چنین سروده است:

**در این زمانه بی‌های و هوی لال‌پرست
خوشا به حال کلاغان قیل و قال‌پرست
چگونه شرح دهم لحظه‌لحظه خود را
برای این‌همه ناباور خیال‌پرست
به شب‌نشینی خرچنگ‌های مردابی
چگونه رقص کند ماهی زلال‌پرست
رسیده‌ها چه غریب و نچیده می‌افتند
به پای هرزه‌علف‌های باغ کال‌پرست
رسیده‌ام به کمالی که جز انالحق نیست
کمال دار برای من کمال‌پرست
هنوز زنده‌ام و زنده بودم خاری‌ست
به تنگ‌چشمی نامردم زوال‌پرست**

رونمایی از کتاب "با افکار مثبت به نبرد فقر بروید" در هرات

گزارشگر: کبریا سالاری

شورای متخصصان هرات، بار دیگر میزبان رونمایی کتاب زیر نام "با افکار مثبت به نبرد فقر بروید" با حضور رئیس شورای متخصصان هرات، شماری از اهل علم و فرهنگ و دانش‌جویان در این ولایت بود.

در این کتاب، پیرامون موضوعات چالش‌های اقتصادی موجود در جامعه و راه بیرون‌رفت آن پرداخته شده است.

این اثر که توسط سعیده ناصری یک تن از دختران ولایت هرات نگاشته شده است؛ می‌گوید دامنه‌ی وسیع فقر میان جوانان او را واداشته است تا چنین اثری را خلق کند. نگارنده‌ی این اثر، هدف از نگاشتن این کتاب را چگونگی حل چالش‌های اقتصادی موجود،

به‌گونه آگاهانه به‌ویژه برای جوانان عنوان می‌کند. او در گفت‌وگو با خبرنگار تخصص می‌افزاید: "هدف من از خلق این اثر این است تا به جوانان کمک کنم که چگونه اولین قدم‌شان را در دنیای ثروت‌مند شدن بردارند. این کتاب در شرایط بحرانی به نشر رسیده است تا فرصتی باشد که از میان چالش‌ها بگذریم و به سوی آینده‌ی آگاهانه و روشن حرکت کنیم."

این بانوی جوان، که نخستین اثرش را در قالب کتاب گنج‌نیده است، تأکید کرده تصریح می‌کند که قصد دارد کتاب‌های دیگری نیز بنویسد. او می‌افزاید: "این کتاب صرفاً برای گذراندن وقت نیست، بلکه حامل راز مهم پول‌سازی در عرصه‌ی دنیای امروزی برای بانوان است جوانان از طریق آشنا شدن با مهارت‌های پول‌سازی که نیاز بشر است را برطرف می‌سازد، ثروت‌مند خواهند شد." در همین حال، محمدرقیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات ضمن ابراز خرسندی می‌گوید که جوانان این جامعه نیاز به پشتیبانی و توجه دارند، در صورت حمایت از این جوانان می‌توان جامعه‌ی بهتری برای نسل‌های آینده ساخت. گفتنی است که این کتاب دارای سه بخش پیرامون موضوعات و مسائل مهم زندگی، ذهنیت‌سازی در مورد ثروت و یادگیری آگاهانه برای ثروتمند شدن می‌باشد که در ۱۵۷ صفحه گنج‌نیده شده است.

عنوان می‌کند. او در گفت‌وگو با خبرنگار تخصص می‌افزاید: "هدف من از خلق این اثر این است تا به جوانان کمک کنم که چگونه اولین قدم‌شان را در دنیای ثروت‌مند شدن بردارند. این کتاب در شرایط بحرانی به نشر رسیده است تا فرصتی باشد که از میان چالش‌ها بگذریم و به سوی آینده‌ی آگاهانه و روشن حرکت کنیم."

انسان چقدر می تواند در فضا بماند؟

هفته، توده عضلانی بدن انسان می تواند تا ۲۰ درصد کاهش پیدا کند. بینایی هم می تواند در اثر اقامت در فضا دچار تغییر شود. چشمان بعضی فضانوردان بعد از بازگشت از فضا، ضعیف تر می شود. دلیل این اتفاق، بالا بودن فشار و کم بودن جاذبه است.

طولانی ترین مدتی که کسی در فضا بوده، چقدر بوده است؟

فرانک روبیو سال گذشته، در هنگام بازگشت از سفر فضایی اش، رکورد طولانی ترین اقامت در فضا برای یک فضانورد آمریکایی را شکست. او برای ۳۷۱ روز در فضا بود. اما این رکورد همچنان از بالاترین رکورد اقامت در فضا، فاصله زیادی دارد. فضانورد روس به نام والرئ پولیاکوف بالاترین رکورد اقامت در فضا در یک سفر را دارد. او برای ۴۳۷ روز بین سال های ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۶ در ایستگاه فضایی میر اقامت داشت.

فضانوردان استارلاینر کی به زمین بر خواهند گشت؟

ناسا هنوز روزی را برای بازگرداندن این دو فضانورد به زمین مشخص نکرده است. آن ها بعد از بررسی دقیق مشکلات فنی فضاپیما، روز بازگشت را تعیین خواهند کرد. این اژانس فضایی تأکید کرده است که فضانوردان در آنجا گیر نیفتاده اند و اگر وضعیت اضطراری ایجاد شود، استارلاینر می تواند به زمین برگردد. گزینه ای دیگری هم وجود دارد. ناسا و بوئینگ می توانند این فضانوردان را با کمک کیسول دراگون اسپیس اسکس به زمین برگردانند. اما این گزینه آخر است و در صورتیکه خطری متوجه فضانوردان باشد، از آن استفاده خواهد شد.

سانی ویلیامز و بوچ ویلمور قرار بود فقط یک هفته در ایستگاه بین المللی فضایی بمانند

ممکن است با خودتان فکر کرده باشید در فضا بودن برای فضانوردان چگونه است. اما آیا تا به حال به این فکر کرده اید که یک انسان چقدر می تواند در فضا بماند؟

دو فضانورد ناسا در حال حاضر در ایستگاه بین المللی فضایی (آی اس اس) هستند و روز برگشتن آن ها مشخص نیست، چون تیمی از کارکنان ناسا مشغول تعمیر فضاپیمای استارلاینر هستند که با آن سفر کرده بودند.

در ابتدا قرار بود که بوچ ویلمور و سانی ویلیامز، هفت روز در ایستگاه بین المللی فضایی بمانند. اما برگشت آن ها تا به حال چندین بار به تعویق افتاده است.

ناسا در حال انجام چندین آزمایش است تا تصمیم بگیرد چه زمانی برای بازگرداندن آن ها به زمین امن است و به همین دلیل فعلاً مشخص نیست آن ها برای چه مدتی در فضا خواهند ماند. اما انسان تا چه مدت می تواند در فضا بماند و در فضا ماندن چه تاثیری می تواند بر انسان داشته باشد؟ در اینجا به

این موضوع پرداخته ایم. سفر فضایی تقریباً بر تمام اعضای بدن تأثیر می گذارد. دلیل اصلی آن نیروی جاذبه است. نیروی جاذبه کره زمین آن چیزی است که شما را روی زمین نگه می دارد و باعث می شود اشیاء بیفتند.

فضانوردان در فضا مانند بقیه مردم روی کره زمین، روی چیزی راه نمی روند. آن ها در فضا پیمای خود شناورند زیرا نیروی جاذبه قوی نیست.

این یعنی فضانوردان به راحتی می توانند اجسامی که توقع داریم خیلی سنگین باشند را حرکت دهند. فضانوردان در واقع نیروی بسیار کمی برای بلند کردن و جابه جایی اشیاء صرف می کنند. اژانس فضایی بریتانیا می گوید بعد از حدود پنج ماه، فضانوردان ممکن است حدود ۴۰ درصد

از عضلات و ۱۲ درصد از توده استخوانی خود را از دست بدهند.

بر اساس مقاله ای که در ژورنال انجمن پزشکی کانادا منتشر شده است، لازم نیست مدت بسیار طولانی در فضا باشید و تنها بعد از فقط دو

عکس گروهی از روان‌پزشکان مشهور در دانشگاه کلار کووستر، ماساچوست در سال ۱۹۰۸. زیگموند فروید در کنار ابراهام بریل، ارنست جونز، شاندور فرنرتزی، جی. استلی هال و کارل جی. یونگ.

پرگار؛ روانشناسی، در بحران دائمی؟

تعریف کردند. نقد دیگری هم که از همان ابتدا به فلسفه وجودی روان‌شناسی وارد می‌شد عدم تمایز میان نگاه ایده‌آلیستی و نگاه ماتریالیستی در این دانش بود که بنیاد نظری روان‌شناسی را دچار تنش می‌کرد البته نقدهایی که مطرح می‌شدند تنها از بیرون به این رشته نوبیا نبودند بلکه از درون نیز نقدهایی به کارکرد و جایگاه سیاسی و اجتماعی روان‌شناسی مطرح می‌شد. به عنوان مثال، این نقد که تاکتیک‌ها و الگوهای روان‌شناسانه به بازتولید ستم و شرایط ناعادلانه اجتماعی منجر می‌شوند، به این معنی که دانش روان‌شناسی در خدمت نهادهای سلطه و ایدئولوژی حکومت‌ها برای پیشبرد اهدافشان قرار می‌گیرد. اشاره این نقدها به اتفاقات اوایل قرن بیستم مانند پروژه وزارت دفاع آمریکا (پنتاگون) است که در آن از روان‌شناسان و الگوهای روان‌شناختی برای سرکوب جنبش‌های رهایی‌بخش آمریکای لاتین استفاده شد. از دیگر نمونه‌های اینچنینی طرحی بود که به کمک روان‌شناسان در دوره شوروی استالینی و با هدف «ساختن انسان تراز نوین» شکل گرفت.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

نظری که به تحقیق و شناخت روان انسان به معنای جامع‌اش می‌پردازد و گروه دیگر که سعی می‌کند کارکرد ذهن انسان را برای پاسخ دادن به پرسش‌های پزشکی واکاوی کند. از اوایل قرن بیستم به این سو و با ظهور افرادی چون زیگموند فروید و جان واتسون، تحولات تأثیرگذاری در روان‌شناسی رخ داد. فروید، که خود یک عصب‌شناس بود، دو مفهوم «روان سالم» و «روان بیمار» را به چالش کشید و به عبارتی تفاوت بنیادین بین «سلامت» و «بیماری» را از بین برد. واتسون در آن سو معتقد بود شناخت روان انسان تنها از طریق پاسخ‌هایی که به محرکات بیرونی می‌دهد، امکان‌پذیر است و نظریه فروید را در خصوص «رفتارهای خودآگاه و ناخودآگاه» زیر سوال برد. اما این رویکردها از همان ابتدا محل مناقشه بودند و روان‌شناسان با سیل انتقادات روبرو شدند. به این معنا شاید بیجا نباشد اگر بگوییم «روان‌شناسی» و «نقد روان‌شناسی» هم‌زاد یکدیگرند. عده‌ای چون امانوئل کانت روان‌شناسی را «علم» بر نمی‌شمردند، به این دلیل که معتقد بودند روان انسان را نمی‌توان از طریق علم سنجید در نتیجه آن را زیر مجموعه مردم‌شناسی و علوم انسانی

روان‌شناسی به شکل امروزی‌اش منعکس کننده پیشینه غنی و متنوع این رشته است. با این حال خاستگاه آن فراتر از سده نوزدهم نمی‌رود. در آن سده بود که روانشناسی، و مفاهیم بنیادی آن به عنوان یک رشته، از فلسفه جدا شدند. پیش از آن دانش مستقلی با این عنوان وجود نداشت و عموماً فیلسوف‌ها بودند که حرف‌های روان‌شناسانه می‌زدند. هنوز هم در خصوص این رشته و مفاهیم و رویکردهایش اتفاق نظر وجود ندارد و اینکه چه عواملی منجر به شکل‌گیری روانشناسی به عنوان یک علم جداگانه شدند، موضوعی است که نیاز به تحلیل دارد. روان‌شناسان معتقدند «روان انسان» حیطه‌ای است که باید از دانش‌های دیگر متمایز شود. به باور آنها با توجه به مفاهیم درونی و همچنین متدولوژی و اهمیت این رشته دانش دیگری نیست که بتواند این حیطه را در بر گیرد. در آن سو هم هستند منتقدانی که می‌گویند بسیاری از موضوعاتی که روان‌شناسان مورد بحث قرار می‌دهند، مانند سهم نسبی «طبیعت انسان» در شکل‌گیری روح و روان او، ریشه در مفاهیم فلسفی دارند. علومی که از آنها به عنوان روانشناسی نام برده می‌شود، در دو گروه قرار می‌گیرند: گروه

می‌کشند. به اعتقاد آنها یکی از عوامل پیدایش روانشناسی، رهایی از فلسفه بوده و به همین دلیل تحلیل چرایی پیدایش روانشناسی بر اساس تعاریف فلسفی چون ماتریالیسم و ایده‌آلیسم به نتیجه قابل اتکا منجر نخواهد شد.

نقدهای دیگری هم به روان‌شناسی شده است که در بحث پرگار در مورد تحولات و تبار روانشناسی با مهمان‌های برنامه در میان گذاشته شدند.

پرتوهای از روان‌شناسی جان برادوسی واتسون

به عنوان مثال، روشی که عموماً در روان‌شناسی در کشورهای پیشرفته مرسوم است تحقیق و اخذ نتایج بر اساس اطلاعات و داده‌هایی است که نه تنها جهان شمول نیستند بلکه در بهترین حالت شاید قابل تعمیم به کمتر از ۱۵ درصد از جمعیت جهان باشند، یعنی جهان ثروتمند و سفیدپوست در غرب. شاید یکی از دلایل شکل‌گیری مکاتب مختلف در دانش روان‌شناسی، از جمله مکتب روان‌شناسی آفریقا، جنوب آسیا و شرق دور، واکنشی به همین نقصان باشد.

انتقادهای تندتری هم به این رشته شده است از جمله نقدی که بر تفکرات نظرات میشل فوکو استوار است. بر اساس این نقد، روان‌شناسان با خلق اختلال‌هایی در روان انسان خود را درمانگر این آشفتگی‌ها می‌شمارند.

در برنامه پرگار این هفته رضا کاظم‌زاده در عین وارد دانستن شماری از این نقدها می‌گوید دانش روانشناسی تحولاتی زیادی از سر گذارنده و بخشی از این تحولات برای پاسخ دادن به این نقدها بوده است. اما توئل شکریان، مهمان دیگر در بحث، می‌گوید مکاتب مختلف روانشناسی توانسته‌اند آنچه که او تناقض بنیادی در این حیطه دانش می‌خواند را برطرف کنند.

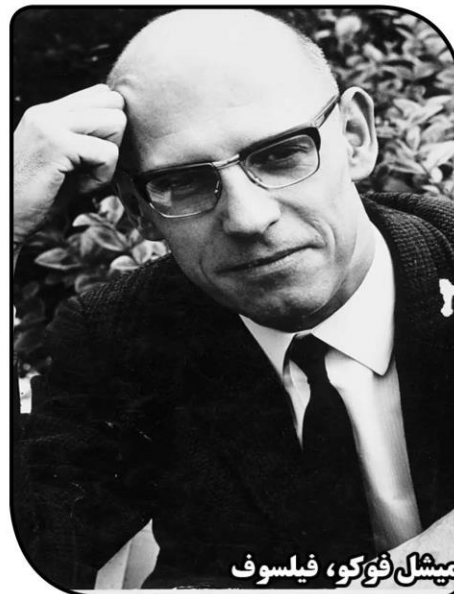
زگموند فروید در حال مرور و ویرایش دست‌نوشته خود برای کتاب «نورسی و پکتاپرستی»

ادامه مطلب ...

به عبارتی منتقدان معتقدند که روان‌شناسی در خدمت مناسبات قدرت در جهان امروز است نظری که بعضی از روان‌شناسان هم با آن تا حدودی موافقت. البته آن‌ها می‌گویند این دانش هم مانند دیگر علوم ممکن است مورد سوءاستفاده قرار گیرد.

شاید بارزترین نمونه‌های سوءاستفاده از دانش بشر به کار بردن علم فیزیک برای ساخت تسلیحات غیرمعارف جنگی باشد.

در مقابل، روانشناسان هم نگاه فلسفی به روانشناسی را به چالش

میشل فوکو، فیلسوف

واقعیت ایستا نیست

نویسنده: کبرا سالاری

تضادها می‌توانند تغییرات بزرگ و کوچک را بوجود آورند، گاهی تضادها تغییرات کوچکی بوجود می‌آورند، ولی گاهی تغییرات بزرگی که ماهیت موضوع را تغییر می‌دهد. باید تغییراتی که در این تضادها بوجود می‌آید را مدنظر بگیریم.

ولی گفتیم عام مردم بدون چون و چرایی همه چیز را قبول کردند و قبول می‌کنند، آن‌ها مناسباتی که باعث تناقضات شده را قانون طبیعت یا حکمی از طرف سرمایه‌داران و اربابان‌شان می‌دانند که در مقابل‌شان هیچ کاری کرده نمی‌توانند و خودشان را ناتوان و عاجز می‌دانند.

بنابراین، برای این که عام مردم در این انقلاب همراه ما شوند باید به آن‌ها این توانایی را بدهیم که در عمل اهمیت کنجکاو سیری‌ناپذیر، اهمیت تفکر انتقادی که بخشی از روش علمی است را بدانند، مردم باید سوال کنند، دغدغه داشته باشند، نسبت به وضعیت موجود و شرایط جامعه و جهان دید انتقادی داشته باشند، باید دنبال پاسخ باشند باید هر چیزی را به چرایی بکشند، نسبت به هر موضوعی باید سواد انتقادی داشته باشند، شرایط موجود را نقد کرده و راه حل برای‌شان پیدا کنند. این گونه آنان از حصار که اطراف‌شان ساختند رها می‌شوند، زیرا نسبت به پدیده‌ها شناخت انتقادی کسب کردند و زمانی که شناختی مبتنی بر واقعیت باشد (واقعیتی که ایستا نیست) از قید آن رها می‌شوند. این گونه آنان نه تنها در جهان حضور دارند، بلکه همراه با جهان همگام هستند.

جوامع بر اساس مناسبات بنا شده که این مناسبات می‌تواند، متفاوت و در تضاد با مناسبات دیگر باشد. این مناسبات هستند که جامعه را به طبقه‌های مختلف تقسیم می‌کند، بنابراین عام مردم تصویری که از جامعه، مناسبات، جهان و واقعیت‌ها دارند این است که هیچ چیزی تغییر نمی‌کند، همه چیز ثابت و پا برجاست و مناسبات همیشه همین‌گونه باقی می‌ماند. آنان آن‌قدر این را در ذهن‌شان تکرار می‌کنند که تبدیل به باورشان می‌شود. به همین دلیل نه سوالی، نه دغدغه‌ای، نه اعتراضی، نه کنجکاوای، نه دید انتقادی هیچ ندارند و تبدیل به برده‌هایی شدند که همه چیز را قبول دارند بدون کدام اعتراضی!

در صورتی که نگرش و دیدشان نسبت به واقعیت و عینیت موجود اشتباه است برای این که در آنان تحرکی ایجاد شود باید انقلابی صورت گیرد، البته انقلابی همراه با توده‌ها.

انقلابی که پایه آن تضادهای واقعی‌اند که ماهیت را مستقیم تغییر می‌دهند، نباید به جهان و واقعیت‌ها برخورد ایستا داشته باشیم تا برده‌ی تضادهای عینی نشویم.

تعدادی از مردم در مورد واقعیت‌ها، مناسبات، تضادها، تناقض‌ها و جهان حرف می‌زنند، ولی به پاسخ یا راه حل دست نمی‌یابند، در جست‌وجو پاسخ و تغییر نیستند، فقط عینیت موجود را می‌بینند و بیان می‌کنند، آنان جبرگراهایی هستند که تبدیل به برده‌ی تضادهای عینی شده‌اند.

هشتمین جشنواره می انگور در هرات برگزار شد

گزارشگر: کبریا سالاری

برای هموطنان ما فرستادیم تا آگاه شوند و به این جشنواره شرکت کنند.» در همین حال، شماری از باغداران در این جشنواره، می گویند که با افزایش فرآورده‌های زراعتی‌شان، نیاز به بازار فروش دارند. آنان در این هوای گرم از سردی بازار کارشان سخن زده و از مسئولان محلی خواهان ایجاد بازار مناسب برای فروش فرآورده‌های زراعتی‌شان هستند. خلیل احمد یک تن از باغداران این ولایت، در گفت‌وگو با خبرنگار اخبار روز می‌گوید: «حاصلات ما نسبت به سال گذشته بسیار افزایش یافته، اما بازار فروش نیست، ما نیاز داریم تا محصولات خود را به ولایت‌ها و کشورهای دیگر صادر کنیم. از حکومت همین خواسته را داریم که برای این محصولات ما زمینه‌ی صادرات از طریق هوایی را مساعد کنند.»

کریمی یک تن دیگر از غرفه‌داران این جشنواره می‌گوید: «این جشنواره بسیار زیاد تأثیر خوبی روی محصولات ما می‌گذارد، چون محصولات ما را به جهانیان معرفی می‌کند و خیلی خوشحال هستیم که امسال هم همانند سال‌های گذشته ما خانم‌ها باز هم توانستیم در این جشنواره شرکت کنیم.»

گفتنی است که هر سال در ولایت هرات، جشنواره‌ی انگور به منظور بازاریابی و معرفی حاصلات زراعتی در این ولایت برگزار می‌شود.

هشتمین جشنواره‌ی انگور، انجیر و عسل، روز (چهارشنبه، ۷ سنبله) در ریاست زراعت هرات به مدت سه روز برگزار شد.

در این جشنواره، شماری از کشاورزان، باغداران و دامداران این ولایت، محصولات و تولیدات‌شان را در بیش از ۴۰ غرفه به نمایش گذاشته‌اند که از این میان، ۷ غرفه‌ی آن مربوط به بخش خانم‌هاست.

پیرمحمد حلیمی، رئیس زراعت، آبیاری و مالداری هرات می‌گوید که در سال روان خورشیدی، حاصلات انگور ۳۰ درصد نسبت به سال پسین، در این ولایت افزایش یافته است. او می‌افزاید: «امسال بارندگی بسیار زیاد بود نسبت به سال گذشته، به همین دلیل دهقانان ما خوشحال هستند و حاصلات بیش‌تری داشتند، ۳۰ درصد حاصلات انگور به صورت کل در تمام بخش‌ها افزایش پیدا کرده است.» این جشنواره که با پشتیبانی مالی شرکت مخابراتی روشن، در این ولایت برگزار شده است، مسئولان این شرکت مخابراتی می‌گویند آنان از صنعت کاران، به‌ویژه کشاورزان این ولایت پشتیبانی می‌کنند.

سعیدفرخ سادات، مسئول شرکت مخابراتی روشن در زون غرب کشور می‌گوید: «هدف ما حمایت از صنعت کاران، دهقانان و باغداران است تا مردم تشویق شوند و از محصولات وطنی خودشان استفاده کنند. ما امروز به بیش از یک میلیون فرد، پیام‌هایی بخاطر اطلاع‌رسانی از این جشنواره

پزشکان مرکز صحتی ای در هرات اعتصاب کاری کرده اند

گزارش خبری: کبریا سالاری

پزشکان مرکز صحتی جفرتان، در روستای جفرتان، ولسوالی انجیل هرات، نزدیک به دو ماه است که دست به اعتصاب کاری زده اند و هیچ گونه خدمات صحتی برای مراجعه کنندگان به این مرکزی ارائه نمی کنند. آن ها می گویند که مسئولان محلی از چهار ماه به این سو، معاش آنان را نپرداخته است و تا زمانی که معاش های شان پرداخت نشود، هیچ بیماری را معاینه نخواهند کرد.

غفوری، یک تن از این پزشکان در گفت و گو با خبرنگار اخبار روز می گوید که به معاش اندکی که از این آدرس به دست می آورد، نیاز دارد.

او می گوید: «این دست خودمان نیست، خودمان هم خواسته (عمدی) این کار را انجام نمی دهیم، با این کار ما گفتیم مردم صدای ما را بشنوند، دروازه کلینیک باز باشد، مریض دیده شود و مراجعین بیایند، معاینه شوند، این اصلاً مشکلات ما را برطرف نمی کند، ما هم این جا بخاطر اندک پول که معاش می گیریم، ضرورت داریم که می آییم.»

مصطفی، (نام مستعار) دیگر پزشکی که در این مرکز کار می کرد، می گوید با آن که بارها به مسئولان صحتی مراجعه کرده است، اما به خواست آن ها رسیدگی نشده است.

او می افزاید: «در این مدت چهار ماه، ما به صحت عامه چندین بار مراجعه کردیم، صحت عامه در جریان است، و شورای مردمی، شورای

شب یک سه چرخ که با ۸۰ افغانی در روز به بانک خون می رود، شب به ۱۰۰۰ افغانی می رود.» با این حال، محمدطالب شاهد، رئیس صحت عامه ای هرات می گوید که بودجه این ریاست توانی برای پرداخت معاش آن ها را ندارد، اما در تلاش برای یافتن راه حل هستند. آقای شاهد می گوید: «داکتران آن کلینیک نزد ما آمدند، اما فعلاً مؤسسه و نهادی نیست. تا از آن ها حمایت کند، ما خودمان هم کوشش می کنیم تا یک نهادی پیدا کنیم، همراه وزارت صحت عامه هم جلساتی برگزار کردیم، به مجردی که مؤسسه ای حمایتی پیدا شد، دوباره این مرکز فعال می شود.» گفتنی است، در واکنش به پرداخت نشدن معاش پزشکان در این مرکز صحتی، همه ای خدمات صحتی در این مرکز به حالت تعلیق درآمده است و تنها بخش واکسین کودکان و تغذی خدمات ارائه می کنند.

صحتی هم از خود قریبه جات ساحه ای کلینیک جفرتان به صحت عامه مراجعه کردند، هم کتبی و هم شفاهی! متأسفانه از طرف صحت عامه برای ما یک جواب قانع کننده ندادند.»

از سویی هم، سیما از مراجعه کنندگان این مرکز صحتی می گوید که دوام اعتصاب کاری پزشکان این مرکز صحتی، باشندگان این قریبه را با چالش جدی مواجه می کند.

او، اضافه می کند: «چند روز است که می آییم، می گویند داکترها اعتصاب کردند، مریض نمی بینند، مریض های ولادتی هم بیچاره ها می آیند. حالا دست و پا شکسته می آییم، جای نداریم، پولی نداریم. می آییم می گویند بپرید به بانک خون، پول کرایه سه چرخ را نداریم. آن شب من مریض ولادتی داشتم، آمدم نگهبان کلینیک گفت این ها مریض قبول نمی کنند،

**خاموشی آتش کوره‌های
صنعت خوش نویسی روی
کاشی‌های سنتی و نگرانی
این صنعت کاران در هرات**

**زنان نابارور در هرات؛
دیگر توان پرداخت هزینه‌های
درمان را نداریم!**

**کارگاه آموزشی:
من که هستم؟**

**کارگاه آموزشی:
گزارش‌گری در تلویزیون**

رونمایی از کتاب «با افکار مثبت به نبرد فقر بروید» در هرات

